

Rapida Type System

ROMAN REGULAR

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ITALIC REGULAR

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ROMAN MEDIUM

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ITALIC MEDIUM

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ROMAN BOLD

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ITALIC BOLD

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ROMAN HEAVY

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ITALIC HEAVY

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ROMAN BLACK

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

ITALIC BLACK

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

RAPIDISSIMA REGULAR

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z ē ū
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

RAPIDISSIMA MEDIUM

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z ē ū
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

RAPIDISSIMA BOLD

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z ē ū
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

RAPIDISSIMA HEAVY

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z ē ū
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

RAPIDISSIMA BLACK

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z ē ū
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑧ ⑨ ① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑧ ⑨

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen *Jenseitsführern*, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem *römischen* Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften *Bußbezirk* des *Läuterungsberges*, dem Fußball der *Geizigen*, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen Zeit in Ermangelung des *Sakraments* der Taufe von der

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatricei în urma unor complicații puerale, Dante începe să scrie „*La Vita Nuova*”. În același timp, se angajează în viața politică turbulentă din acel timp, *imaginând* în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobilii erau excluși de la orice activitate *politică*, Dante este constrâns să se dedice numai creației literare. Doi ani mai târziu, acest decret este abolid, cu condiția ca persoana interesată să facă parte dintr-o corporație *artizanală*. Dante se înscrie în corporația medicilor și farmaciștilor, și în cea a bibliotecarilor, cu mențiunea de „poet”. Se afiliază fracțiunii „*Guelfilor albi*”, care se opuneau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea Caetani. În 1295, este trimis în *San Gimignano* cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales

ca magistrat, unul din cei şase „*Priori*” - supraveghetori ai puterii executive care alcătuia „*Signoria*”. La *îndemnul* lui Dante, liderii grupurilor antagoniste - „albii” și „negrii” - din rândul *Guelfilor*, au fost *exilați* pentru a se menține liniștea în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, fracțiunea „negrilor” preia puterea politică în *Florența*, lui Dante i se interzice prezența în oraș și este condamnat la o amendă drastică. Neavând suma necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce vreodată în Florența. Convins că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei Bonifaciu VIII într-unul din cercurile „*Infernului*” din „*Divina Comedie*”. Cu anul 1304 începe pentru Dante un lung exil, el nu se va mai întoarce niciodată la Florența. Petrece cea mai mare parte a exilului la Verona, în anii 1307-1309 la

13 PT, SLOWENISCH

Božanska komedija predstavlja *zbirko* tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi *tedanje* politično dogajanje. *Pogled* na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme *človek* neomadeževano dušo, ki jo z grehi *umaže*. K bogu se ne more vrniti, dokler ni duša čista. *Duša* tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi *Božanske* komedije: človeško (pekel), odlaga (vice) in obnovu (nebesa). Ko se očisti vsega človeškega, jo sprejme slava *večnega* miru. V *celotnem* epu *Dante* obsoja krivice, nasilje, vojne in *izdajstva*, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali živeti v slogi in ljubezni. *Dante* lahko po božji *milosti* obhodi pekel, vice in nebesa. Skozi pekel in vice ga spremlja rimski pesnik Vergil, po nebesih pa ženska-angel Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje mladostno delo. A *Kit Kat* is composed of three layers of *wafer* and two layers of flavored cream filling, *enrobed* in *chocolate* to look.

6 PT, TÜRKISCH

Dante 1265 yılında doğdu, Haziran ayında ikizler burcu olarak doğduğuunu söyler. Gerçek adı olan Durante'yi *kısaltarak* Dante'yi kullanmıştır. Dante'nin ailesi köklü ve asıl bir aile olsa da beraber, sonrasında fakir düşmüştür. Aristokratik önemini kaybetmiştir. Dante'nin babası II. Alighiero hakkında çok fazla bilgi yoktur, mesleği bilinmemekte beraber noter, hakim veya faizi olduğu düşünülmektedir. II. Alighiero hakkında belki de tek "kesin" bilgi onun *Guelfolar* partisine mensup olduğunu. O suralarda yönetmen *Ghibellinolar*'daydı ve Ghibellinolar sürgün ederek şehirden uzaklaştırılmışlardır. Dante'nin babası II. Alighiero Guelfolardan olmasına ve Dante doğduğunda Floransa Ghibellinoların yönetiminde bulunmasına rağmen, II. Alighiero ve ailesi *Floransa'da* ikamet etmektedir. Dante babasını sevmemiş, bunun nedeni babasının kötü ünni veya silik kişiliği olabilir. Eserlerinin hiçbir yerinde babasının söz etmemiştir, aksine her fırsatta *sövalyelik* payesi bulunan dedesi Cacciaguida'dan bahseder, ailesinin soyunun Roma'ya dayanması ile övündür. Dante annesini daha çok küçük yaşlarında kaybetmiştir. Babası da on sekiz yaşlarında vefat etmiş, bunun üzerine

Dante üvey annesi (*Monna Lapa*) ve üvey kardeşleriyle yaşamak zorunda kalmıştır. Dante'nin eğitimi fazla bilinmemekte olup, kendi kendini geliştirdiği varsayılmaktadır. Dante'nin ilk öğrenimini *Santa Croce* papaz okulunda bitirdiği sanılmaktadır. Her ne kadar Dante yüksek öğrenime devam edemesse (veya etmesse) de, kendi kendine okumaya ve çalışmaya devam etmiştir. Öğrenmeye büyük bir tutkusunu, önceliği Latin ve Yunan eserlerini okumakla kalmıyor, dönemin İtalyan şairlerinin eserlerini de okuyor, bunlara büyük bir önem veriyor. Yazmak konusundan yeteneklerini ilerletirken, astronomi, resim ve felsefe gibi konularda kendisini geliştirmiştir. Dönemin önemli isimlerinin düzenlediği toplantıları kaçırmıyor, birçok önemli isimle arkadaşlıklar kuruyordu. Bu kişilere örnek olarak devrin ünlü Floransalı şairi Guido Cavalcanti'yi verebilir. Dante denince ilk akla gelen isim belki de onun sonsuz bir aşık ile bağlılığı Beatrice'dir (Türkçe okunuşu: Beatrice). Dante'nin çocukluğu ve genişliği hakkında çok az bilgiye sahip olunsa da, şairin dokuz yaşındayken kendisinden bir yaş küçük Beatrice'ye aşık olduğu kesin olarak bilinmektedir. Ailesi *Floransa*'lı şövalye-

33 PT, FRENCH

Durante (syncopé en « Dante ») degli Alighieri naît entre la mi-mai et la mi-juin 1265,4 dans la famille florentine des Alighieri (dont le nom, dans sa forme originale, est *Alaghieri*), favorable à la faction des guelfes (favorables au pape) et qui aurait joué un rôle important dans la vie de la cité. Son père, *Alighiero di Bellincione*, était un guelfe blanc, mais il ne souffrit pas de la vengeance des gibelins, favorables à l'empereur, après leur victoire à la bataille

13 PT, HUNGARIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirrodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirrodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből életbölcsességek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a humanizmus nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiajának, poétikájának,

kultúrájának, hiedelmeinek és társadalmanak szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetsegéből, és mindenki Eliseónak hívtá, leszármazottai pedig az Elisei családnevet viselték.[1] Apai ükapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekekét Alighieri Duranténak nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel elhagyták az Elisei nevet, s csak az Alighierit használták.[1] Dante apai nagyapjáról csupán annyit tudunk, hogy Bellincionénak hívták. Apja neve Alighiero di Bellincione d'Alighiero volt és körülbelül

20 PT, SPANISH

Dante Alighieri, bautizado *Durante di Alighiero degli Alighieri* (Florencia, c. 29 de mayo de 1265 - Rávena, 14 de septiembre de 1321), fue un *poeta* y escritor italiano, conocido por escribir la *Divina comedia*, una de las obras fundamentales de la *transición* del pensamiento medieval al *rendacentista* y una de las cumbres de la *literatura* universal.¹²³ La fecha *exacta* del nacimiento de *Dante* es desconocida, aunque *generalmente* se cree que fue alrededor de 1265. Esto puede deducirse de las alusiones autobiográficas reflejadas en la *Vita nuova*.⁴ Dante *participó* activamente en las luchas políticas de su tiempo, por lo que fue desterrado de su ciudad natal, y fue un activo defensor de la unidad italiana. Escribió varios tratados en latín sobre *literatura*, política y filosofía. A su pluma se debe el tratado en latín *De Monarchia*, de 1311, que constituye una *exposición* detallada de sus ideas políticas, entre las cuales se *encuentran* la necesidad de la *existencia* de un Sacro

8 PT, BOSANSKI

Dante Alighieri (fon. *Dante Aligijeri*) (29. maj 1265 – 14. septembar 1321) bio je italijanski pjesnik, prozaist i političar. Politički sukobi između gvelfa (pristaše pape i pristaše njemačkog cara) u njegovom rođnom gradu, u kojima je i on strasno učestvovao, odveli su ga u progonstvo iz kojega se više nikada nije vratio. *Istakao* se već u mlađem stiku *talentiran* pjesnik, i to u krugu tzv. pjesnika novog stila (*dolce stil nuovo*). Ali glavnu slavu stekao je djelom koje mu je postalo životno i koje je *pisao* daleko od svog rođnog grada. To je djelo veliki religiozni ep *Komedija* (*Commedia*), kojem je posljedje Bokaccio (*Boccaccio*) dao, zadivljen, označiv "božanstvena". *Danteov* izbor da ovo djelo nazove *Komedija* ne znači da je djelo trebalo da bude komično. Ustvari, riječ komedija odnosi se na jedan od dva klasična stila pisanja - drugi je bio tragedija. Tragedija je bila visokog stila, stila *epova*, sa radnjama koje su išle od obećavajućeg početka do tragičnog kraja. Komedija je bila drugi stil, stil grotesknih likova, sa radnjom koja je išla od nesretnog početka do sretnog kraja. *Danteovo* korištenje *njegovog domaćeg dijalekta* u pisanju *Božanstvene komedije* pomoglo je da ujedini *italijanski jezik*.

Dante je svom velikom epu dao oblik vizije opisujući u njemu svoj put u pakao, čistiště i raj. *Čitavo* se djelo ističe *izvanrednom simetričnošću*. Podijeljeno je na tri dijela: *Pakao*, *Čistilište i Raj*. Svaki od tih dijelova ima po 33 pjevanja, što znači da čitav ep, uključivši i uvodno pjevanje, ima ukupno 100 pjevanja. *Strofa* u kojem je djelo *sjevano* ima tri stihia i zove se tercina. Te su tercine povezane između sebe strogo provedenom rimom. Oblik vizije Dante je našao u književnosti srednjeg vijeka, samo ju je ispunio pravim, istinskim životom i živim, psihološki fino izradenim likovima. U *poslijednje* vrijeme teoretičari smatraju da je Dantea, takoder, inspirisao i opis uspona poslanika Muhammeda a.s. na nebo, kojeg je sigurno pročitao u progonstvu.[nedostaje referenca] Od drugih *Danteovih* djela spominjemo njegovo mladeničko lirsко djelo *Novi život* (Vita nuova), u kojem je opjevao ljepotu svoje velike ljubavi Beatriče. Napisao je italijanskim jezikom. Na latinskom jeziku značajno mu je *djeło* De vulgari eloquentia, u kojem raspravlja o vrijednosti građanskog italijanskog jezika. *Italijanski*[1] jezik (italijanski: italiano ili lingua italiana) je romanski jezik koji govori oko 68 miliona ljudi[2], od kojih većina živi u Italiji. Standardni italijanski temelji se na firentinskom narječju, mada je *općeprihvaćeno* mišljenje da italijanski jezik *vodi* porijeklo iz Firenci obližnjeg grada Siene (Siena). Ima duple (ili duge) samoglasnike, kao latinski (za razliku od drugih romanskih jezika, kao francuski i španski). Kao kod drugih romanskih jezika, izuzev francuskog, naglasak riječi je *različit*. Italijanski se piše latincom. Italijanski je službeni jezik u Italiji i San Marinu, te u Švicarskim kantonima Ticino i Grigioni. Italijanski je uz latinski drugi službeni jezik u Vatikanu, uz slovenski ju službeni u slovenskim primorskim općinama Koper, Izola i Piran, te se uz hrvatski koristi i u Istri gdje živi italijanska manjina a takoder je i službeni jezik *Suverenog malteškog* vojnog reda. Dosta je raširen i među potomcima iseljenika u Luksemburgu, SAD-u i Australiji. Takoder je široko razumljiv i podučavan na Malti, gdje je bio jedan od službenih jezika do 1934. kad ga je zamijenio engleski. Mnogo manje se govori u bivšim afričkim kolonijama Italije, kao što su Somalija, Libija i Eritreja. Italijanski je peti po redu jezik na svijetu koji se uči u školama (poslije engleskog, francuskog, španskog i njemačkog). Morfosintaksa

33 PT, ICELANDIC

Þar sem ítölsku ríkin sameinuðust ekki í eitt ríki fyrr en 1861 hefur *staða* sameiginlegs máls á Ítalíuskaga verið mjög flókin og er svo enn. *Stöðluð* nútímaíitalska er af þessum orsökum tiltölulega nýlegt mál. Enn eru *fjölmargar* *mállýskur* talaðar á Ítalíuskaganum, sem sumar hverjar (eins og til dæmis sardiníska) eru *jafnólíkar* *staðlaðri* ítölsku og íslenska er dönsku.

Elstu textar sem *hægt* er að kalla *íitalska* (til aðgreiningar frá *alþýðulatínu*) eru nokkrir

13 PT, NORWEGIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak *Dante* (Firenze, 1265. május második fele – *Ravenna*, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirrodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirrodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. *Műveiből életbölcsességek*, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a *humanizmus* nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiajának, poétikájának,

kultúrájának, hiedelmeinek és társadalmanak szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében *letelepedett* óse Rómából *származott*, a Frangiapanik nemzetsegéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai *pedig* az Elisei családnévet viselték.[1] Apai ükapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban *vesztette* életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri *Duranténak* nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel *elhagyták* az Elisei nevet, s csak az Alighierit használták.[1] Dante apai nagyapjáról *csupán* annyit tudunk, hogy *Bellincionénak* hívták. Apja neve Alighiero di Bellincione d'Alighiero volt és *körülbelül*

20 PT, PORTUGUÊS

Dante *Alighieri* (Florença, entre 21 de maio e 20 de junho de 1265 d.C. – *Ravena*, 13 ou 14 de setembro de 1321 d.C.)[1] foi um escritor, poeta e político florentino, nascido na atual *Itália*. É considerado o primeiro e maior poeta da língua italiana, definido como il sommo poeta (“o sumo poeta”). Disse o escritor e poeta francês *Victor Hugo* (1802-1885) que o pensamento humano atinge em certos homens a sua completa intensidade, e cita *Dante* como um dos que “marcam os cem graus de gênio”. E tal é a sua grandeza que a literatura ocidental está impregnada de sua poderosa influência, sendo extraordinário o verdadeiro culto que lhe dedica a consciência literária ocidental.

Seu nome, segundo o *testemunho* do filho *Jacopo Alighieri*, era um hipocorístico de “*Durante*”.[2] Nos documentos, era seguido do patronímico “*Alagherii*” ou do gentílico “de *Alagheriis*”, enquanto a variante “*Alighieri*” afirmou-se com o advento de *Boccaccio*.

8 PT, LATVIAN

Dante Alighieri vai *Alighiero*, kristīts *Durante* di Alighiero degli *Alighieri* (itāļu: *Dante Alighieri*; dzimis 1265. gada maijā vai jūnijā, miris 1321. gada 14. septembrī) bija itāļu dziejiņš un filozofs, viens no itāļu literārās valodas pamatlīcējiem. Dantes *“Komēdija”* (Bokačo vēlāk to nosauca par *“Dievišķo komēdiju”* (itāļu: *La divina commedia*)) tiek uzskaitīta vienlaikus par vienu no cīcīlākām darbiem gan viduslaiku, gan renesances literatūrā. Dantes mūža ir bijusi Beatriče, kuru viņš iepazina 9 gadu vecumā, kad viņai bija 8 gadi. Visu mūžu Beatriče ir viņa dievinātā. *Daudz* darbu ir veltīti viņai, viņa darbojas arī *“Dievišķā komēdiju”*. Citi nozīmīgi Dantes darbi ir *Convivio* („*Dzīres*”), *La vita nuova* („*Jaunā dzīve*”). Dantes traktāts “*Par tautas valodu*” (latīnu valodā) tiek uzskaitīts par pirmo *zinātnisko* darbu romānu valodniecībā. Dzimis Florencē. Precīza Dantes dzimšanas diena nav zināma, lai gan tiek uzskatīts, ka piedzimis 1265. gadā. Šis datums tika iegūts no dažām autobiogrāfiskām atsaucēm *Vita Nuova* un vairākās vietās *“Dievišķā komēdiju”*; it īpaši Inferno pirmajās rindās, iesaistījās politikā *gvelfu* partijas pusē. *Vielā* gvelfi sadalījās t.s. baltajos (arī *Dante*) un *melnajos* gvelfoso. Kad *melnie* gvelfosi

1301. gadā *Florencē* guva virsroku, Dante bija spiests palikt trimdā. *Florence* pilsētas lēmums par *Dantes* trimdu tika atceelts tikai 2008. gada — pēc vairāk nekā 700 gadiem.[1] Par Dantes dzīvi trimdā nav daudz informācijas. Zināms, ka vēlāk viņš dzīvoja *Veronā*, *Sarcanā*, *Lukā*. 1318. gadā pārcēlās uz *Ravennu*. 1321. gadā Danti nosūtīja diplomātiskā misijs uz *Venēciju*. *Atpakalceļā* no *Venēcijas* Dantis sašlima ar malāriju un 56 gadu *vecumā* nomira. *Apglābtis Ravennā*. Dzeja var būt rakstīta gan neatkarīgi, piemēram, kā dzejoli, gan arī savienojumā ar citiem mākslas izpātnējiem, kā poētiskās drāmas, himnas vai lirika. Būtībā dzēja ir kā vārdi spēle,[1] kurā dziejiņks spēlējas ar vārdiem, lai radītu to. No tā izriet, ka dziejiņks ir “vārdu mākslinieks”. [1] Daudzienē cilvēkiem, kad viņi domā par to, kas ir dzēja, galvenokārt nāk prātā liriskā dzēja.[2] *Pastāv* vārākā dzējas žanri, bet ne vienmēr dzējoļus var izdalīt pie konkrētā žanra. Daži dzejoli var būt arī attiecīnāmi uz vairākiem žanriem.[2] Stāstījuma dzēja izpaužas kā *stāsts*. Par piemēru var minēt *Viļa Plūdo* dzejoli *“Eža kažočīš”*. Pie stāstījuma dzējas pieder arī episkā dzēja, kas izceļas ar *loti garu* atstāstījumu par varonjiem

un dievīem, piemēram, sengrieķu dzējneika *Homēra* darbi *“Iliāda”* un *“Odiseja”*. Cits žanrs ir dramatiskā dzēja, kas izpaužas, piemēram, *Viljama Šēspīra* darbos. Savukārt liriskā dzēja ir dzējas žanrs, kas nāk prātā vairumam cilvēku, kad viņi domā par to, kas ir dzēja.[2] *Liriskajai dzējai ir raksturīgas atskiras un ritms*. Bieži liriskā dzēja ir par pamatu dzīsmu vārdiem. Ir arī žanri, kuros var grupēt dzēju, piemēram, prozaiskajā dzējā un satiriskajā dzējā. *Florence* (itāļu: *Firenze*, izrunā: [fintse], latīņu: *Florentia*) ir pilsēta Itālijas ziemeļdaļā, Toskāna pie *Arno* upes, *Toskāna* administratīvais centrs un *Florence* provinces centrs. Pilsētas ekonomika lielā mērā balstās uz tūrismu. Modes ekonomikā pazīstama kā kompānijas *Gucci* dzīmtene. *Florence* atrodas viens no ievērojamākajiem mākslas muzejiem pasaule - *Uffizi* galerija. Pilsētas *pārbagātība* ar mākslas pieminekļiem *radījusi* jēdzienu *Stendāl* sindroms. *Florence* tiek uzskatīta par itāliešu literārās valodas rašanās vietu. Pilsēta bija viens no ievērojamākajiem vēlo viduslaiku *Eiropas* tirdzniecības un kultūras centriem. Florence tiek uzskatīta par galveno renesanses icelzēs vietu un centru. *Daudzus* gadsimtus pilsētu un apkārti pārvaldīja

RAPIDA ITALIC REGULAR 55 PT

Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumerics

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta→Text_Regular

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen Jenseitsführern, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem römischen Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften Bußbezirk des Läuterungsberges, dem Fußball der Geizigen, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen Zeit in Ermangelung des Sakraments

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatricei în urma unor complicații puerale, Dante începe să scrie „*La Vita Nuova*”. În același timp, se angajează în viața politică turbulentă din acel timp, *imaginând* în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobili erau excluși de la orice activitate politică, Dante este constrâns să se dedice numai creației literare. Doi ani mai târziu, acest decret este abolid, cu condiția ca persoana interesată să facă parte dintr-o corporație artizanală. Dante se înscrie în corporația medicilor și farmaciștilor, și în cea a bibliotecarilor, cu mențiunea de „poet”. Se afiliază fraționiști „*Guelfilor albi*”, care se opunneau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea Cae-tani. În 1295, este trimis în *San Gimignano*

cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales ca magistrat, unul din cei șase „*Priori*” - supraveghetori ai puterii executive care alcătuia „*Signoria*”. La *îndemnul* lui Dante, liderii grupurilor antagoniste - „albii” și „negrii” - din rândul *Guelfilor*, au fost *exilați* pentru a se menține liniștea în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, fraționiștii „*negrilor*” preiau puterea politică în *Florența*, lui Dante i se interzice prezența în oraș și este condamnat la o amendă drastică. Neavând suma necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce vreodată în *Florența*. Convins că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei Bonifaciu VIII într-unul din cercurile „*Infernului*” din „*Divina Comedie*”. Cu anul 1304 începe pentru Dante un lung exil, el nu se va mai întoarce niciodată la *Florența*.

13 PT, SLOWENIŠČA

Božanska komedija predstavlja *zbirko* tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi *tedanje* politično dogajanje. *Pogled* na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme človek neomadeževano dušo, ki jo z grehi *umaže*. K bogu se ne more vrniti, dokler ni duša čista. *Duša* tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi *Božanske komedije*: človeško (pekel), odlaga (vice) in obnovo (nebesa). Ko se očisti vsega človeškega, jo sprejme slava *večnega* miru. V celotnem epu *Dante* obsoja krivice, nasilje, vojne in *izdajstva*, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali živeti v slogi in ljubezni. *Dante* lahko po božji *milosti* obhodi pekel, vice in nebesa. Skozi pekel in vice ga spremlja rimskega pesnika Vergil, po nebesih pa ženska-angel Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje mladostno delo. A *Kit Kat* is composed of three layers of *wafer* and two layers

6 PT, TÜRKİSH

Dante 1265 yılında doğdu, Haziran ayında ikizler burcu olarak doğduğunu söyler. Gerçek adı olan Durante'yi *ksaltalarak* Dante'yi kullanmıştır. Dante'nin ailesi *kökli* ve asıl bir aile olmakla beraber, sonradan faktör düğümüş ve aristokratik önemini kaybetmiştir. Dante'nin babası II. *Alighiero* hakkında çok fazla bilgi yoktur, mesleği bilinmemekle beraber noter, hakim veya faizi *olduğuuna* da çeşitli görüşler mevcuttur. II. *Alighiero* hakkında belki de tek „kesin“ bilgi onun *Guelfolar* partisine mensup olduğunu. O sırada yönetim *Ghibellinolar'daydı* ve *Ghibellinolar* Guelfileri sürgün ederekşehirde uzaklaştırılmışlardır. Dante'nin babası II. *Alighiero Guelfoldardan* olmasına ve Dante doğduğunda *Floransa* Ghibellinoların yönümde bulunmasına rağmen, II. *Alighiero* ve ailesi *Floransa'da* ikamet etmemektedir. Dante babasını sevmekte, bunun nedeni babasının kötü ünü veya silik *kışılığı* olabilir. Eserlerinin hiçbir yerinde babasından söz etmemiştir, aksine her fırsatta *şövalyelik* payesi bulunan dedesi *Cacciaguida*'dan bahseder, ailesinin soyunun Roma'ya dayanması ile övrüründür. Dante annesini daha çok küçük yaşlarda kaybetmiştir.

Babası da o on sekiz yaşlarındayken vefat etmiş, bunun üzerine Dante üvey annesi (*Monna Lapa*) ve üvey kardeşleriyle yaşamak zorunda kalmıştır. Dante'nin *eğitimini* fazla bilinmemekte olup, kendi kendini *geliştirdiği* varsayılmaktadır. Dante'nin ilk öğrenimini *Santa Croce* papaz okulunda bitirdiği sanılmaktadır. Her ne kadar Dante *yüksek* öğrenime devam edemesse (veya etmesi) de, kendi kendine okumaya ve çalışmaya devam etmiştir. *Öğrenmeye* büyük bir tutkuslu vardı, önemli Latin ve Yunan eserlerini okumakla kalmıyor, dönemin İtalyan şairlerin eserlerini de okuyor, bunlara büyük bir önem veriyordu. Yazmak konusundaki yeteneklerini ilerletmekten, astronomi, resim ve felsefe gibi konularda da kendisini geliştirmiştir. Dönemin önemli isimlerinin düzenlediği toplantıları kaçırmıyor, birçok önemli isimle arkadaşlıklar kuruyordu. Bu kişilere örnek olarak devrin ünlü *Floransa*'lı şairi Guido Cavalcanti'yi verebiliriz. Dante denince ilk akla gelen isim belki de onun sousuz bir aşk ile bağlılığı *Beatrice'dir* (Türkçe okunuşu: Beatrice). Dante'nin çocukluğu ve gençliği hakkında çok az bilgiye sahip olunsa da, şairin dokuz yaşındayken kendisinden bir yaş küçük Beatrice'ye aşık olduğu kesin olarak bilinmektedir. Komşuları *Floransa*'lı şövalyelerden olan Folco di *Ricovero de' Portinari*'nın kızı Beatrice ile komşusunun evindeki bir eğlence sırasında tanışmıştır. Tanıştığı ilk andan beri Dante Beatrice'e büyük bir tutkuyla bağlıdır. Beatrice ile ikinci kez *karşılıştığından* on sekiz yaşındaydı, bu ikinci karşılaşmadan sonra Beatrice'ye olan sevgisi daha da derinleşti. Beatrice'ye olan aşkı yazımını ve şire olan baksı *açısını* büyük oranda *etkileyecekti*; İlahi *Komedya*'nın tohumlarını atan belki de Beatrice'ye olan aşkıydı. Dante aşından sevgilisine hiçbir zaman söz etmemiştir, nitekim 1288 yılında Beatrice *Floransa*'lı şövalyelerden Simone dei Burdi ile evlendi. Fakat Beatrice evliliğinden sadece iki sene sonra, 1290'da, yirmi dört yaşında öldü. Beatrice'nin ölümünden sonra Dante çalışmalarına daha sıkı sarılmış, Latin edebiyatı ve felsefeye kendisini adamıştır. Kuşkusuz Beatrice'nin ölümü Dante için büyük bir şoktu ve yazarın yaşam hayatını da fazlasıyla etkiledi. Beatrice'nin çok genç bir yaşı olması, Dante'nin onu ölümsüzleştirmesine yol açmış, fikirlerinde Beatrice'ye maddi, ölümlü ve insani bir

33 PT, FRENCH

Durante (syncopé en « Dante ») degli Alighieri naît entre la mi-mai et la mi-juin 1265,^{3,4} dans la famille florentine des Alighieri (dont le nom, dans sa forme originale, est *Alaghieri*), favorable à la faction des guelfes (favorables au pape) et qui *aurait* joué un rôle *important* dans la vie de la cité. Son père, *Alighiero di Bellincione*, était un guelfe blanc, mais il ne souffrit pas de la vengeance des gibelins, *favorables* à l'empereur, après

13 PT, HUNGARIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirrodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirrodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből életbölcsességek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a humanizmus nyelvtől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Élelműve rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiajának, poé-

tikájának, kultúrájának, hiedelmeinek és társadalmának szinte minden aspektusát. Dante ősí nemesi család *leszármazottja* volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetsegéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az *Elisei* családnevet viselték.^[1] Apai ükapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.^[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri Duranténak nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel elhagyták az Elisei nevet, s csak az *Alighierit* használták.^[1] Dante apai nagyapjáról csupán annyit tudunk, hogy Bellincionénak hívták. Apja

20 PT, SPANISH

Dante Alighieri, bautizado *Durante di Alighiero degli Alighieri* (Florencia, c. 29 de mayo de 1265 - Rávena, 14 de septiembre de 1321), fue un poeta y escritor italiano, conocido por escribir la Divina comedia, una de las obras fundamentales de la transición del pensamiento medieval al renacentista y una de las cumbres de la literatura universal.¹²³ La fecha exacta del nacimiento de *Dante* es desconocida, aunque generalmente se cree que fue alrededor de 1265. Esto puede deducirse de las alusiones autobiográficas reflejadas en la *Vita nuova*.⁴ Dante participó activamente en las luchas políticas de su tiempo, por lo que fue desterrado de su ciudad natal, y fue un activo defensor de la unidad italiana. Escribió varios tratados en latín sobre literatura, política y filosofía. A su pluma se debe el tratado en latín *De Monarchia*, de 1311, que constituye una exposición detallada de sus ideas políticas, entre las cuales se encuentran la necesidad

8 PT, BOSANSKI

Dante Alighieri (fon. *Dante Aligijeri*) (29. maj 1265 – 14. septembar 1321) bio je italijanski pjesnik, prozaist i političar. Politički sukobi između guelfa i gibelina (pristaše pape i pristaše njemačkog cara) u njegovom rođnom gradu, u kojima je i on strasno učestvovao, odveli su ga u progonstvo iz kojega se više nikada nije vratio. *Istakao* se već u mlađosti kao *talentirani* pjesnik, i to u krugu tzv. pjesnika novog stila (*dolce stil nuovo*). Ali glavnu slavu stekao je djelom koje mu je postalo životno i koje je *pisao* daleko od svog rođnog grada. To je djelo veliki religiozni ep *Komedija* (*Commedia*), kojem je poslije Bokacija (*Boccacio*) dao, zadrživen, označku ‘božanstvena’. Danteov izbor da ovo djelo nazove Komedija ne znači da je djelo trebalo da bude komično. Ustvari, riječ komedija odnosi se na jedan od dva klasična stila pisanja – drugi je bio tragedija. Tragedija je bila visokog stila, stila *epova*, sa radnjama koje su isle od obećavajućeg početka do tragičnog kraja. Komedija je bila drugi stil, stil grotesknih likova, sa radnjom koja je isla od nesretnog početka do sretnog kraja. *Danteovo* korištenje *njegovog domaćeg dijalekta* u pisanju *Božanstvene komedije* pomoglo je da ujedini *italijanski jezik*.

(italijanski: italiano ili *lingua italiana*) je romanski jezik koji govori oko 68 miliona ljudi[2], od kojih većina živi u Italiji. Standardni italijanski temelji se na firentinskom narječju, mada je *općeprihvaćeno* mišljenje da italijanski jezik *vodi* porijeklo iz Firenci obližnjeg grada Siene (Siena). Ima duple (ili duge) samoglasnike, kao latinski (za razliku od drugih romanskih jezika, kao francuski i španski). Kao kod drugih romanskih jezika, izuzev francuskog, naglasak riječi je *različit*. Italijanski se piše latinicom. Italijanski je službeni jezik u *Italiji* i San Marinu, tu u švicarskim *kantonima* Ticino i Grigioni. Italijanski je uz latinski drugi službeni jezik u Vatikanu, u slovenski je službeni i u slovenskim *primorskim općinama* Koper, Izola i Piran, te se uz hrvatski koristi i u Istri gdje živi italijanska manjina a također je i službeni jezik *Suverenog malteškog* vojnog reda. Dosta je raširen i među potomcima iseljenika u Luksemburgu, SAD-u i Australiji. *Također* je široko razumljiv i podučavan na *Malti*, gdje je bio jedan od službenih jezika do 1934. kad ga je zamijenio engleski. Mnogo manje se govori u bivšim afričkim kolonijama Italije, kao što su Somalija, Libija i Eritreja.

33 PT, ICELANDIC

Þar sem ítölsku ríkin sameinuðust ekki í eitt ríki fyrr en 1861 hefur staða sameiginlegs máls á Ítalíuskaga verið mjög flókin og er svo enn. Stöðluð nútímaítalska er af þessum orsökum tiltölulega nýlegt mál. Enn eru fjölmargar mállýskur talaðar á Ítalíuskaganum, sem sumar hverjar (eins og til dæmis sardiníska) eru jafnólikar staðlaðri ítölsku og íslenska er dönsku. Elstu textar sem hægt er að kalla ítalska (til aðgreiningar

13 PT, NORWEGIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak *Dante* (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirrodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirrodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből életbölcsességek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a *humanizmus* nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Élelműve rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiajának, poé-

tikájának, kultúrájának, hiedelmeinek és társadalmának szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetsegéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az Elisei családnevet viselték.^[1] Apai ükapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.^[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri *Duranténak* nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel elhagyták az Elisei nevet, s csak az Alighierit használták.^[1] Dante apai nagyapjáról csupán annyit tudunk, hogy Bellincionénak hívták. Apja

20 PT, PORTUGUÊS

Dante *Alighieri* (Florença, entre 21 de maio e 20 de junho de 1265 d.C. – Ravenna, 13 ou 14 de setembro de 1321 d.C.)^[1] foi um escritor, poeta e político florentino, nascido na atual Itália. É considerado o primeiro e maior poeta da língua italiana, definido como il sommo poeta (“o sumo poeta”). Disse o escritor e poeta francês *Victor Hugo* (1802-1885) que o pensamento humano atinge em certos homens a sua completa intensidade, e cita *Dante* como um dos que “marcam os cem graus de gênio”. E tal é a sua grandeza que a literatura ocidental está impregnada de sua poderosa influência, sendo extraordinário o verdadeiro culto que lhe dedica a consciência literária ocidental. Seu nome, segundo o *testemunho* do filho *Jacopo Alighieri*, era um hipocorístico de “*Durante*”.^[2] Nos documentos, era seguido do patronímico “*Alagherii*” ou do gentílico “de *Alagheriis*”, enquanto a variante “*Alighieri*” afirmou-se com o advento de

8 PT, LATVIAN

Dante *Alighieri* vai *Alighiero*, kristīšs *Durante* di *Alighiero degli Alighieri* (itāļu: *Dante Alighieri*; dzimis 1265. gada maijā vai jūnijā, miris 1321. gada 14. septembrī) bija itāļu dzejnieks un filozofs, viens no itāļu literārās valodas pamatīcējiem. *Dantes “Komēdija”* (Bokačo vēlāk to nosauca par “*Dievišķo komēdiiju*” (itāļu: *La divina commedia*)) tiek uzskaitē vienlaikus par vienu no izcilākajiem darbiem gan viduslaiku, gan renesances literatūrā. *Dantes mūza* ir bijusi Beatriče, kuru viņš iepazina 9 gadu vecumā, kad viņai bija 8 gadi. Visu mūžu Beatriče ir viņa dievinātā. *Daudz* darbu ir veltīti viņai, viņa darbojās ar “*Dievišķu komēdiju*”. Citi nozīmīgi *Dantes* darbi ir *Convivio* (“*Dzīves*”), *La vita nuova* (“*Jaunā dzīve*”). *Dantes* traktāts “*Par tautas valodu*” (latīnu valodā) tiek uzskatīts par pirmo *zinātnisko* darbu romāni valodniecībā. Dzimis *Florēncē*. Precīza *Dantes* dzimšanas diena nav zināma, lai gan tiek uzskatīts, ka piedzimis 1265. gadā. Šis datums tika iegūts no dažām autobiogrāfiskām atsaucēm *Vita Nuova* un *vairākās* vietās “*Dievišķā komēdijā*”, it īpaši *Inferno* pirmajās rindās. iesaistījās politiskā *gvelfu* partijas pusē. Vēlāk *gvelfi* sadalījās t.s. baltajos (arī *Dante*) un *meli-*

najos *gvelfos*. Kad *melnie* *gvelfi* 1301. gadā *Florencē* guva virsroku, *Dante* bija spiests palikt trimdā. *Florence* pilsētas lēmums par *Dantes* trimdā tika atcelts tikai 2008. gadā – pēc vairāk nekā 700 gadiem.^[1] Par *Dantes* dzīvi trimdā nav daudz informācijas. Zināms, ka vēlāk viņš dzīvoja *Veronā*, *Sarcanā*, *Lukā*. 1318. gadā pārcēlās uz *Ravennu*. 1321. gadā *Danti* nosūtīja diplomātiskā misijs uz *Venēciju*. *Atpakalnelā* no *Venēcijas* *Dante* saslima ar malāriju un 56 gadu *vecumā* nomira. *Apglābāts* *Ravennā*. *Dzeja* var būt rakstīta gan neatkarīgi, piemēram, kā *dzejoli*, gan arī savienojumā ar citiem mākslas izpausmes *veidiem*, kā poētiskās drāmas, himnas vai lirika. Būtībā *dzeja* ir kā vārdu spēle,^[1] kurā *dzejnies* spēlējas ar vārdiem, lai radītu to. No tā izriet, ka *dzejnies* ir “vārdu mākslinieks”.^[1] Daudziem cilvēkiem, kad viņi domā par to, kas ir *dzeja*, galvenokārt nāk prātā liriskā *dzeja*.^[2] Pastāv *vairāki* *dzejas* *žanri*, bet ne vienmēr *dzejojus* var izdalīt pie konkrētā *žanra*. Daži *dzejoli* var būt arī attiecīnāmi uz vairākiem *žanriem*.^[2] *Stāstījuma* *dzeja* izpaužas kā *stāsts*. Par piemēru var minēt *Vila Plūdoņa* *dzejoli* “*Ezā kazociņš*”. Pie *stāstījuma* *dzejas* pieder arī *episkā-*

RAPIDA ROMAN + ITALIC MEDIUM 55 PT

Den Haag, The Netherlands

Enclosed Alphanumerics

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta→Text_Regular

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen Jenseitsführern, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem römischen Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften Fußbezirk des Läuterungsberges, dem Fußball der Geizigen, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen Zeit in Ermange-

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatricei în urma unor complicații puerperale, Dante începe să scrie „*La Vita Nuova*”. În același timp, se angajează în viața politică turbulentă din acel timp, *imaginând* în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobili erau excluși de la orice activitate politică, Dante este constrâns să se dedice numai creației literare. Doi ani mai târziu, acest decret este abolid, cu condiția ca persoana interesată să facă parte dintr-o corporație artizanală. Dante se înscrie în corporația medicilor și farmaciștilor, și în cea a bibliotecarilor, cu mențiunea de „poet”. Se afiliază fraciunii „Guelfilor albi”, care se opuneau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea Caetani. În 1295, este

trimis în *San Gimignano* cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales ca magistrat, unul din cei șase „*Priori*” - supraveghetori ai puterii executive care alcătuia „*Signoria*”. La *îndemnul* lui Dante, liderii grupurilor antagoniste - „albii” și „negrii” - din rândul *Guelfilor*, au fost *exilati* pentru a se menține liniștea în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, fraciunea „negrilor” preia puterea politică în *Florența*, lui Dante i se interzice prezența în oraș și este condamnat la o amendă drastică. Neavând suma necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce vreodată în *Florența*. Convins că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei Bonifaciu VIII într-unul din cercurile „*Infernului*” din „*Divina Comedie*”. Cu anul 1304 începe pentru Dante un

13 PT, SLOWENISCH

Božanska komedija predstavlja zbirko tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi tedanje politično dogajanje. Pogled na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme človek neomadeževano dušo, ki jo z grehi umazuje. K bogu se ne more vrniti, dokler ni duša čista. Duša tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi Božanske komedije: človeško (pekel), odlaga (vice) in obnovo (nebesa). Ko se očisti vsega človeškega, jo sprejme slava večnega miru. V celotnem epu Dante obsoja krivice, nasilje, vojne in izdajstva, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali živeti v slogi in ljubezni. Dante lahko po božji milosti obhodi pekel, vice in nebesa. Skozi pekel in vice ga spremiha rimski pesnik Vergil, po nebesih pa ženska-angel Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje mladostno delo. A Kit Kat is composed of three layers

6 PT, TÜRKISCH

Dante 1265 yılında doğdu, Haziran ayında ikizler burcu olarak doğduğunu söyler. Gerçi adı olan Durante'yi *kisaltarak* Dante'yi kullanmıştır. Dante'nin ailesi köklü ve asıl bir aile olmakla beraber, sonradan fakir düşmüştür ve aristokratik önemini kaybetmiştir. Dante'nin babası II. Alighiero hakkında çok fazla bilgi yoktur, mesleği bilinmemekle beraber noter, hukim veya faizi *olduğu* dair çeşitli görüşler mevcuttur. II. Alighiero hakkında belki de tek "kesin" bilgi onun *Guelfolar* partisine mensup olduğunu. O sıralarda yönetim *Ghibellinolar*'daydı ve *Ghibellinolar* Guelfalar sürügün ederek şehrinde uzaklaştırmışlardır. Dante'nin babası II. Alighiero *Guelflardan* olmasına ve Dante doğduğunda *Floransa* Ghibellinoların yönetiminde bulunmasına rağmen, II. Alighiero ve ailesi *Floransa'da* ikamet etmektedir. Dante babasını sevmemiştir, bunun nedeni babasının kötü ünү veya silek *kışlığı* olabilir. Eserlerinin hiçbir yerinde babasından söz etmemiştir, aksine her fırscatta *şövalyelik* payesi bulunan dedesi Cacciaguida'dan bahseder, ailesinin soyunun Roma'ya dayanması ile övündür.

Dante annesini daha çok küçük yaşlarda kaybetmiştir. Babası da o on sekiz yaşlarında vefat etmiş, bunun üzerine Dante üvey annesi (*Monna Lapa*) ve üvey kardeşleriyle yaşamak surounda kalmıştır. Dante'nin eğitimi fazla bilinmemekte olup, kendi kendini geliştirdiği varsayılmaktadır. Dante'nin ilk öğrenimini *Santa Croce* papaz okulundan bitirdiği sanılmaktadır. Her ne kadar Dante yüksek öğrenime devam edemesse (veya etmesse) de, kendi kendine okumaya ve çalışmaya devam etmiştir. Öğrenmeye büyük bir tutkusunu vardi, önemli Latin ve Yunan eserlerini okumakla kalmıyor, dönemin önemli İtalyan şairlerinin eserlerini de okuyor, bunlara büyük bir önem veriyordu. Yazmak konusundaki yeteneklerini ilerletirken, astronomi, resim ve felsefe gibi konularda da kendisini geliştirmiştir. Dönemin önemli isimlerinin düzenlediği toplantıları kaçırmıyor, birçok önemli isim arkadaşıklar kuruyordu. Bu kişilere örnek olarak devrin ünlü *Floransa*'lı şairi Guido Cavalcanti'yi verebilir. Dante denince ilk akla gelen isim belki de onun sonusuz bir aşk ile bağındığı Beatrice'dir (Türkçe okunuşu: Beatriçe). Dante'nin çocukluğu ve geneli hakkında çok az bilgiye sahip olunsa da, şairin dokuz yaşında kendisinden bir yaşı küçük Beatrice'ye aşık olduğu kesin olarak bilinmektedir. Komşuları *Floransa*'sının söyleyicilerden olan Folco di Ricovero de' Portinari'nin kızı Beatrice ile komşularının evindeki bir eğlence sırasında tanışmıştır. Tanıştığı ilk anda beri Dante Beatrice'e büyük bir tutkuyla bağlıdır. Beatrice ile ikinci kez karşılaşlığında on sekiz yaşında, bu ikinci karşılaşmadan sonra Beatrice'e olan sevgisi daha da derinleşti. Beatrice'e olan aşkı yazımı da şirene olan bakış açısını büyük oranda etkileyecekti; İlahi Komedya'nın tohumlarını atan belki de Beatrice'ye olan aşkıydı. Dante aşkıdan sevgilisine hiçbir zaman söz etmemiştir, nitelikle 1288 yılında Beatrice *Floransa*'sının söyleyicilerden Simone dei Burdi ile evlendi. Fakat Beatrice evliliğinden sadece iki sene sonra, 1290'da, yirmi dört yaşında öldü. Beatrice'nin ölümünden sonra Dante çalışmalarına daha sıkı sarılmış, Latin edebiyatı ve felsefeye kendisini adamıştır. Kuşkusuz Beatrice'nin ölümü Dante için büyük bir şoktu ve yazarın

33 PT, FRENCH

Durante (syncopé en « Dante ») degli Alighieri naît entre la mi-mai et la mi-juin 1265,⁴ dans la famille florentine des Alighieri (dont le nom, dans sa forme originale, est Alaghieri), favorable à la faction des guelfes (favorables au pape) et qui aurait joué un rôle important dans la vie de la cité. Son père, Alighiero di Bellincione, était un guelfe blanc, mais il ne souffrit pas de la vengeance des gibelins, favorables

13 PT, HUNGARIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszuskusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből életbölcsességek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a humanizmus nyelvtől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve rendkívüli mérték-

ben komplex: összegzi kora tudományának, teológiajának, poétikájának, kultúrájának, hiedelmeinek és társadalmanak szinte minden aspektusát. Dante ósi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetiségből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az Elisei családnevet viselték.^[1] Apai ükapja Cacciaguida (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.^[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri Duranténak nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel elhagyták az Elisei nevet, s csak az Alighierit használták.^[1]

20 PT, SPANISH

Dante Alighieri, bautizado Durante di Alighiero degli Alighieri (Florencia, c. 29 de mayo de 1265 - Rávena, 14 de septiembre de 1321), fue un poeta y escritor italiano, conocido por escribir la Divina comedia, una de las obras fundamentales de la transición del pensamiento medieval al renacentista y una de las cumbres de la literatura universal.¹²³ La fecha exacta del nacimiento de Dante es desconocida, aunque generalmente se cree que fue alrededor de 1265. Esto puede deducirse de las alusiones autobiográficas reflejadas en la Vita nuova.⁴ Dante participó activamente en las luchas políticas de su tiempo, por lo que fue desterrado de su ciudad natal, y fue un activo defensor de la unidad italiana. Escribió varios tratados en latín sobre literatura, política y filosofía. A su pluma se debe el tratado en latín De Monarchia, de 1311, que constituye una exposición detallada de sus ideas políticas,

8 PT, BOSANSKI

Dante Alighieri (fon. *Dante Aligijeri*) (29. maj 1265 – 14. septembar 1321) bio je italijanski pjesnik, prozaist i političar. Politički sukobi između gvelfa i gibelina (pristaše pape i pristaše njemačkog cara) u njegovom rodnom gradu, u kojima je i on strasno učestvovao, odveli su ga u progonstvo iz kojega se više nikada nije vratio. *Istakao* se već u mladosti kao talentiran pjesnik, i to u krugu tzv. pjesnika novog stila (*dolce stili nuovo*). Ali glavnu slavu stekao je djelom koje mu je postalo životno i koje je *pisao* daleko od svog rodnog grada. To je djelo veliki religiozni ep Komedija (*Commedia*), kojem je poslijepo Bokac (Boccacio) dao, zadržan, označku ‘božanstvena’. Danteov izbor da ovo djelo nazove Komedija ne znači da je djelo trebalo da bude komično. Ustvari, riječ komedija odnosi se na jedan od dva klasična stila pisanja – drugi je bio tragedija. Tragedija je bila visokog stila, stila *epova*, sa radnjama koje su isle od obećavajućeg početka do tragičnog kraja. Komedija je bila drugi stil, stil grotesknih likova, sa radnjom koja je isla od nesretnog početka do sretnog kraja. *Danteovo* korištenje *njegovog* domaćeg dijalekta u

pisanju *Božanstvene* komedije pomoglo je da ujedini italijanski jezik. Dante je svom velikom epu dao oblik vizije opisujući u njemu svoj put u pakao, čistište i raj. *Citatovi* se djelo ističe izvanrednom simetričnošću. Podijeljeno je na tri dijela: Pakao, Čistište i Raj. Svaki od tih dijelova ima po 33 pjevanja, što znači da čitav ep, uključujući i uvodno pjevanje, ima ukupno 100 pjevanja. *Srođa* u kojem je djelo *spjevano* ima tri stihu i zove se tercina. Te su tercine povezane između sebe strogo provedenom rimom. Oblik vizije Dante je našao u književnosti srednjeg vijeka, samo ju je ispunio pravim, italijanskim životom i živim, psihološki fino izrađenim likovima. U poslijednje vrijeme teoretičari smatraju da je Dantea, takoder, inspirisao i opis uspona poslanika Muhammeda a.s. na nebo, kojeg je sigurno pročitao u progonstvu.^[nedostaje referenci] Od drugih *Danteovih* djela spominjemo njegovo mladenačko italijansko djelo Novi život (*Vita nuova*), u kojem je opjevao ljepotu svoje velike ljubavi Beatrice. Napisao je italijanskim jezikom. Na latinskom jeziku značajno mu je djelo De vulgari eloquentia, u kojem raspravlja o vrijednosti građanskog italijanskog jezika. *Italijanski*^[1] jezik (italijanski: italiano ili *lingua italiana*) je romanski jezik koji govori oko 68 miliona ljudi^[2], od kojih većina živi u Italiji. Standardni italijanski temelji se na firentinskom narječju, mada je *općeprihvaćeno* mišljenje da italijanski jezik *vodi* porijeklo iz Firenci obližnjeg grada Siene (Siena). Ima duple (ili duge) samoglasnike, kao latinski (za razliku od drugih romanskih jezika, kao francuski i španski). Kao kod drugih *romanskih* jezika, izuzev francuskog, naglasak riječi je različit. Italijanski se piše latinicom. Italijanski je službeni jezik u Italiji i San Marinu, te u švicarskim kantonima Ticino i Grigioni. Italijanski je uz latinski drugi službeni jezik u Vatikanu, uz slovenski je službeni u slovenskim primorskim općinama Koper, Izola i Piran, te se uz hrvatski koristi i u Istri gdje živi italijanska manjina a takoder je i službeni jezik Suverenog malteškog vojnog reda. Dosta je rasiren i među potomcima iseljenika u Luksemburgu, SAD-u i Australiji. Takoder je široko razumljiv i podučavan na Malti, gdje je bio jedan od službenih

33 PT, ICELANDIC

Þar sem ítölsku ríkin sameinuðust ekki í eitt ríki fyrr en 1861 hefur staða sameiginlegs máls á Ítalíuskaga verið mjög flókin og er svo enn. Stöðluð nútímaítalska er af þessum orsökum tiltölulega nýlegt mál. Enn eru fjölmargar mállýskur talaðar á Ítalíuskaganum, sem sumar hverjar (eins og til dæmis sardiníska) eru jafnólikar staðlaðri ítölsku og íslenska er dönsku. Elstu textar sem hægt er að kalla ítal-

13 PT, NORWEGIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből életbölcsességek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a *humanizmus* nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve

rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiájának, poétikájának, kultúrájának, hiedelmeinek és társadalmanak szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetsegéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az Elisei családnevet viselték.[1] Apai ükapja *Cacciaguida* (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri *Duranténak* nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel elhagyták az Elisei

20 PT, PORTUGUÊS

Dante Alighieri (Florença, entre 21 de maio e 20 de junho de 1265 d.C. – Ravena, 13 ou 14 de setembro de 1321 d.C.)[1] foi um escritor, poeta e político florentino, nascido na atual *Itália*. É considerado o primeiro e maior poeta da língua italiana, definido como il sommo poeta (“o sumo poeta”). Disse o escritor e poeta francês *Victor Hugo* (1802-1885) que o pensamento humano atinge em certos homens a sua completa intensidade, e cita *Dante* como um dos que “marcam os cem graus de gênio”. E tal é a sua grandeza que a literatura ocidental está impregnada de sua poderosa influência, sendo extraordinário o verdadeiro culto que lhe dedica a consciência literária ocidental.

Seu nome, segundo o *testemunho* do filho *Jacopo Alighieri*, era um hipocorístico de “*Durante*”:[2] Nos documentos, era seguido do patronímico “*Alagherii*” ou do gentílico “de Al-

8 PT, LATVIAN

Dante Alighieri vai *Alighiero*, kristīts *Durante di Alighiero degli Alighieri* (itāļu: *Dante Alighieri*; dzimis 1265. gada maijā vai jūnijā, miris 1321. gada 14. septembrī) bija itāļu dzejnieks un filozofs, viens no itāļu literārās valodas pamatlīcējiem. Dantes “Komēdijs” (Bokāco vēlāk to nosauca par “Dievišķu komēdiiju”) (itāļu: *La divina commedia*) tiek uzskaitīta vienlaikus par vienu no izcilākajiem darbiem gan viduslaiku, gan renesanses literatūrā. Dantes mūza ir bijusi Beatriče, kuru viņš iepazina 9 gadu vecumā, kad viņai bija 8 gadi. Viņu mūžu Beatriče ir viņa dievinātā. Daudz darbu ir veltīti viņai, viņa darbojas arī “Dievišķajā komēdijā”. Citi nozīmīgi Dantes darbi ir Convivio (“Dzīres”), La vita nuova (“Jaunā dzīve”). Dantes traktāts “Par tautas valodu” (latīņu valodā) tiek uzskaitīts par pirmo zinātnisko darbnu romānu valodniecībā. Dzimis Florencē. Precīza Dantes dzimšanas diena nav zināma, lai gan tiek uzskaitīts, ka piedzimis 1265. gadā. Šis datums tika iegūts no dažām autobiogrāfiskām atsaucēm *Vita Nuova* un vairākās vietās “Dievišķajā komēdijā”; it īpaši Inferno pirmajās rindās, iesaistījās politikā *gvelfu* partijas

pusē. Vēlāk gvelfi sadaļījās t.s. baltajos (ari *Dante*) un melnajos gvelfos. Kad melnie gvelfi 1501. gadā Florencē guva virsroku, *Dante* bija spiests palikt trimdā. Florence pilsetas lēmums par *Dantes* trimdu tika atcelts tikai 2008. gadā – pēc vairāk nekā 700 gadiem.[1] Par Dantes dzīvi trimdā nav daudz informācijas. Zināms, ka vēlāk viņš dzīvoja *Sarcanā*, *Lukā*, 1318. gadā pārcēlās uz *Ravennu*. 1321. gadā Danti nosutīja diplomātiskā misijā uz Venēciju. *Atpakaļceļā* no Venēcijas *Dante* saslima ar malāriju un 56 gadu vecumā nomira. *Apglabāts* *Ravennā*. Dzeja var būt rakstīta gan neatkarīgi, piemēram, kā dzejoli, gan arī savienojumā ar citiem mākslas izpausmes veidiem, kā poētiskās drāmas, himnas vai lirika. Būtbā dzeja ir kā vārdu spēle,[1] kurā dzejnieks spēlējas ar vārdiem, lai radītu to. No tā izriet, ka dzejnieks ir “vārdu mākslinieks”.[1] Daudziem cilvēkiem, kad viņi domā par to, kas ir dzeja, galvenokārt nāpārtā liriskā dzeja.[2] Pastāv vairāki dzejas žanri, bet ne vienmēr dzejolus var izdalīt pie konkrētā žanra. Daži dzejoli var būt arī attiecīni uz vairākiem žanriem.[2]

Stāstijuma dzeja izpaužas kā *stāsts*. Par piemēru var minēt *Vila Plūdoņa* dzejoli “*Eža kažocīns*”. Pie stāstijuma dzejas pieder arī episkā dzeja, kas izceļas ar *loti garu* atstāstijumu par varoniem un dieviem, piemēram, sengrieķu dzejnieka *Homēra* darbi “*Iliāda*” un “*Odiseja*”. Cits žanrs ir dramatiskā dzeja, kas izpaužas, piemēram, *Viljama Šekspīra* darbos. Savukārt liriskā dzeja ir dzejas žanrs, kas nāk prātā vairumam cilvēku, kad viņi domā par to, kas ir dzeja.[2] *Liriskajai dzejadi ir raksturīgas atskaņas un ritms*. Bieži liriskā dzeja ir par pamatu dziesmu vārdiem. Ir arī citi žanri, kuros var grupēt dzeju, piemēram, prozaiskajā dzejā un satiriskajā dzejā. *Florence* (itāļu: *Firenze*, izrunā: [fintse], latīnu: *Florentia*) ir pilsēta Itālijas ziemeldalā, *Toskāna* pie *Arno* upes, *Toskāna* administratīvais centrs un Florences provinces centrs. Pilsētas ekonomika lielā mērā balstās uz tūrismu. Modes ekonomikā pazīstama kā kompānijas *Gucci* dzīmtene. Florencē atrodas viens no leverbogāmākajiem mākslas muzejiem pasaulē - *Uffici* galerija. Pilsētas pārbagātība ar mākslas pieminekļiem radījusi jēdzienu *Stendāla* sindroms.

RAPIDA ITALIC BOLD 55 PT

*Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumerics*

SPEEDOMETER CLOCKS

*1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta→Text_Regular*

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen Jenseitsführern, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem römischen Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften Bußbezirk des Läuterungsberges, dem Fußball der Geizigen, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatricei în urma unor complicații puerperale, Dante începe să scrie „*La Vita Nuova*”. În același timp, se angajează în viața politică turbulentă din acel timp, *imaginând* în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobilii erau excluși de la orice activitate politică, Dante este constrâns să se dedice numai creației literare. Doi ani mai târziu, acest decret este abolidit, cu condiția ca persoana interesată să facă parte dintr-o corporație artizanală. Dante se înscrie în corporația medicilor și farmaciștilor, și în cea a bibliotecarilor, cu mențiunea de „poet”. Se afiliază frațiiunii „*Guelfilor albi*”, care se opuneau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea Caetani.

În 1295, este trimis în *San Gimignano* cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales ca magistrat, unul din cei șase „*Priori*” - supraveghetori ai puterii executive care alcătuia „*Signoria*”. La *îndemnul* lui Dante, liderii grupurilor antagoniste - „albi” și „negrii” - din rândul *Guelfilor*, au fost *exilati* pentru a se menține liniștea în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, frațiiunea „*negrilor*” preia puterea politică în *Florența*, lui Dante i se interzice prezența în oraș și este condamnat la o amendă drastică. Neavând suma necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce vreodată în Florența. Convins că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei Bonifaciu VIII într-unul din cercurile „*Infernului*” din „*Divina Comedie*”.

13 PT, SLOWENISCH

Božanska komedija predstavlja zbirko tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi tedanje politično dogajanje. Pogled na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme človek neomadeževano dušo, ki jo z grehi umazuje. K bogu se ne more vrniti, dokler ni duša čista. Duša tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi Božanske komedije: človeško (pekel), odlaga (vice) in obnovo (nebesa). Ko se očisti vsega človeškega, jo sprejme slava večnega miru. V celotnem epu Dante obsoja krvice, nasilje, vojne in izdajstva, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali živeti v slogi in ljubezni. Dante lahko po božji milosti obhodi pekel, vice in nebesa. Skozi pekel in vice ga spremlja rimske pesnik Vergil, po nebesih pa ženska-angel Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje mladostno delo. A

6 PT, TÜRKISCH

Dante 1265 yılında doğdu, Haziran ayında ikizler burcu olarak doğduğuunu söyler. Gerçek adı olan Durante'yi *kṣatrapa* Dante'yi kullanmıştır. Dante'nin ailesi *kökü* ve asıl bir aile olmakla beraber, sonrasında faktir düşmüş ve aristokratik önemini kaybetmiştir. Dante'nin babası II. *Alighiero* hakkında çok fazla bilgi yoktur, mesleği bilinmemekle beraber noter, hukim veya faizi *oldugu*na dair çeşitli görüşler mevcuttur. II. *Alighiero*larındaki belki de tek "kesin" bilgi onun *Guelfolar* partisine mensup olduğunu. O sırarda yönetim *Ghibellinolar*'daydı ve Ghibellinolar Guelfolari sürgün ederek şehirden uzaklaştırmışlardı. Dante'nin babası II. *Alighiero* Guelfolardan olmasına ve Dante doğduğunda *Floransa* Ghibellinoların yönetiminde *bulunmasına* rağmen, II. *Alighiero* ve ailesi *Floransa'da* ikamet etmekteydi. Dante babasını sevmezdi, bunun nedeni babasının kötü ünү veya silik *kıslılığı* olabilir. Eserlerinin hiçbir yerinde babasından söz etmemiştir, aksine her firsat *sövayelylik* payesi bulunan dedesi Cacciaguida'dan bahseder, ailesinin soyunun Roma'ya

dayanması ile övünürdü. Dante annesini daha çok küçük yaşlarda kaybetmiştir. Babası da o sekiz yaşlarında vefat etmiş, bunun üzerine Dante üvey annesi (*Monna Lapa*) ve üvey kardeşleriyle yaşamak zorunda kalmıştır. Dante'nin eğitimi fazla bilinmemekte olup, kendi kendini geliştirdiği varsayılmaktadır. Dante'nin ilk öğretmeni *Santa Croce* papaz okulunda bitirdiği sanılmaktadır. Her ne kadar Dante *yüksek* öğrenime devam edemesse (veya etmesse) de, kendi kendine okumaya ve çalışmaya devam etmiştir. *Öğrenmeye* büyük bir tutkusunu vardı, önemli Latin ve Yunan eserlerini okumakla kalımyor, dönemin İtalyan şairlerinin eserlerini de okuyor, bunlara büyük bir önem veriyordu. Yazmak konusundaki yeteneklerini ilerletirken, astronomi, resim ve felsefe gibi konularda da kendisini geliştirmiştir. Dönemin önemli isimlerinin düzenlediği toplantıları kaçırıyor, birçok önemli isimle arkadaşlıklar kuruyordu. Bu kişilere örnek olarak devrin ünlü *Floransa*'lı şair Guido Cavalcanti'yi verebiliriz. Dante denince ilk akla gelen isim belki de onun sonsuz bir aşk ile bağlandığı Beatrice'dir (Türkçe okunuşu: Beatriçe). Dante'nin çocukluğu ve geneliği hakkında çok az bilgide sahip olunsa da, şairin dokuz yaşındayken kendisinden bir yaş küçük *Beatrice*'ye aşık olduğu kesin olarak bilinmektedir. Komşuları *Floransa*'lı şövalyelerden olan Folco di *Ricovero* de' Portinari'nin kızı *Beatrice* ile komşularının evindeki bir eğlen sırasında tanışmıştır. Tanıştı ilk andan beri Dante *Beatrice*'yı büyük bir tutkuyla bağlandı. *Beatrice* ile ikinci kez *karşılaştığında* on sekiz yaşındaydı, bu ikinci karşılaşmadan sonra *Beatrice*'e olan sevgisi daha da derinleşti. *Beatrice*'e olan aşkı yazımını ve şiir onun bakış açısından büyük oranda *etkileyecekti*; İlahi *Komedya*'nın tohumlarını atan belki de *Beatrice*'ye olan aşkıydı. Dante aşından sevgilisine hiçbir zaman söz etmemiştir, nitekim 1288 yılında *Beatrice Floransa*'lı şövalyelerden Simone dei Burdi ile evlendi. Fakat *Beatrice* evliliğinden sadece iki sene sonra, 1290'da, yirmi dört yaşında öldü. *Beatrice*'nin ölümünden sonra Dante çalışmaları daha sıkı sarılmış, Latin edebiyatı ve felsefeye kendisini adamıştır. Kuşkusuz

33 PT, FRENCH

Durante (syncopé en « Dante ») degli Alighieri naît entre la mi-mai et la mi-juin 1265,4 dans la famille florentine des Alighieri (dont le nom, dans sa forme originale, est Alaghieri), favorable à la faction des guelfes (favorables au pape) et qui *durait* joué un rôle important dans la vie de la cité. Son père, Alighiero di Bellincione, était un guelfe blanc, mais il ne souffrit pas de la vengeance des gibelins, favor-

13 PT, HUNGARIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből életbölcsességek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a humanizmus nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve

rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiájának, poétiájának, kultúrájának, hiedelmeinek és társadalmanak szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetsegéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az Elisei családnevet viselték.[1] Apai ükapja Cacciaguida (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrari Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri Duranténak nevezte el. Alighieri leszármazottai

20 PT, SPANISH

Dante Alighieri, bautizado Durante di Alighiero degli Alighieri (Florencia, c. 29 de mayo de 1265 - Rávena, 14 de septiembre de 1321), fue un poeta y escritor italiano, conocido por escribir la Divina comedia, una de las obras fundamentales de la transición del pensamiento medieval al renacentista y una de las cumbres de la literatura universal.¹²³ La fecha exacta del nacimiento de Dante es desconocida, aunque generalmente se cree que fue alrededor de 1265. Esto puede deducirse de las alusiones autobiográficas reflejadas en la Vita nuova.⁴ Dante participó activamente en las luchas políticas de su tiempo, por lo que fue desterrado de su ciudad natal, y fue un activo defensor de la unidad italiana. Escribió varios tratados en latín sobre literatura, política y filosofía. A su pluma se debe el tratado en latín De Monarchia, de 1311, que constituye una

8 PT, BOSANSKI

Dante Alighieri (fon. Dante Aligijeri) (29. maj 1265 – 14. septembar 1321) bio je italijanski pjesnik, prozaist i političar. Politički sukobi između gvelfa i gibelina (pristaše pape i pristaše njemačkog cara) u njegovom rodnom gradu, u kojima je i on strasno učestvovao, odveli su ga u progonstvo iz kojeg se više nikada nije vratio. Istakao se već u mladosti kao talentivan pjesnik, i to u krugu tzv. pjesnika novog stila (*dolce stil nuovo*). Ali glavnu slavu stekao je djelom koje mu je postalo životno i koje je pisaodaleko od svog rodnog grada. To je djelo veliki religiozni ep *Komedija* (*Commedia*), kojem je poslije Bokaccio (*Boccaccio*) dao, zadivljen, oznaku ‘božanstvena’. Dantev izbor daovo djelo nazove Komedija ne znači da je djelo trebalo da bude komično. Ustvari, riječ komedija odnosi se na jedan od dva klasična stila pisanja – drugi je bio tragedija. Tragedija je bila visokog stila, stila *epova*, sa radnjama koje su išle od obećavajućeg početka do tragičnog kraja. Komedija je bila drugi stil, stil grotesknih likova, sa radnjom koja je išla od nesretnog početka do sretnog kraja. *Danteovo* korištenje *njegovog* domaćeg dijalekta u

pisanju Božanstvene komedije pomoglo je da ujedini italijanski jezik. Dante je svom velikom epu dao oblik vizije opisujući u njemu svoj put u pakao, čistilište i raj. Čitavo se djelo ističe izvanrednom simetričnošću. Podijeljeno je na tri dijela: Pakao, Čistilište i Raj. Svaki od tih dijelova ima po 33 pjevanja, što znači da čitav ep, uključivši i uvodno pjevanje, ima ukupno 100 pjevanja. *Sstrofa* u kojem je djelo spjevano ima tri stiha i zove se tercima. Te su tercine povezane između sebe strogo provedenom rimom. Oblik vizije Dante je našao u književnosti srednjeg vijeka, samo ju je ispunio pravim, itinskim životom i živim, psihološki fino izrađenim likovima. U poslijednje vrijeme teoretičari smatraju da je Dantea, također, inspirisao i opis uspona poslanika Muhammeda a.s. na nebo, kojeg je sigurno pročitao u progonstvu.^[nedostaje referenca] Od drugih Dantevih djela spominjemo njegovo mladenačko itarsko djelo Novi život (*Vita nuova*), u kojem je opjevao ljepotu svoje velike ljubavi Beatriče. Napisao je italijanskim jezikom. Na latinskom jeziku značajno mu je djelo

De vulgari eloquentia, u kojem raspravlja o vrijednosti gradanskog italijanskog jezika. Italijanski[1] jezik (italijanski: italiano ili lingua italiana) je romanski jezik koji govori oko 68 miliona ljudi[2], od kojih većina živi u Italiji. Standardni italijanski temelji se na firentinskom narječju, mada je općeprilagođeno mišljenje da italijanski jezik vodi porijeklo iz Firenci obližnjeg grada Siene (Siena). Imo duple (ili duge) samoglasnike, kao latinski (za razliku od drugih romanskih jezika, kao francuski i španski). Kao kod drugih romanskih jezika, izuzev francuskog, naglasak riječi je različit. Italijanski se piše latinkom. Italijanski je službeni jezik u Italiji i San Marinu, te u švicarskim kantonima Ticino i Grigioni. Italijanski je uz latinski drugi službeni jezik u Vatikanu, uz slovenski je službeni i u slovenskim primorskim općinama Koper, Izola i Piran, te se u hrvatski koristi i u Istri gdje živi italijanska manjina a također je i službeni jezik Suverenog malteškog vojnog reda. Dosta je rašireni i među potomcima iseljenika u Luksemburgu, SAD-i u Australiji. Također je široko razumljiv i podučavan

33 PT, ICELANDIC

Þar sem ítölsku ríkin sameinuðust ekki í eitt ríki fyrr en 1861 hefur staða sameiginlegs máls á Ítalíuskaga verið mjög flókin og er svo enn. Stöðluð nútímaítalska er af þessum orsökum tiltölulega nýlegt mál. Enn eru fjölmargar mállýskur talaðar á Ítalíuskaganum, sem sumar hverjar (eins og til dæmis sardiníska) eru jafnólikar staðlaðri ítölsku og íslenska er dönsku. Elstu textar sem hægt er

13 PT, NORWEGIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből életbölcsességek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a *humanizmus* nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve

rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiajának, poétiájának, kultúrájának, hiedelmeinek és társadalomának szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetsegéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az Elisei családnevet viselték.[1] Apai ükapja Cacciaguida (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrarai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri Duranténak nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel elhagyták az Elisei

20 PT, PORTUGUÊS

Dante Alighieri (Florença, entre 21 de maio e 20 de junho de 1265 d.C. – Ravenna, 13 ou 14 de setembro de 1321 d.C.)[1] foi um escritor, poeta e político florentino, nascido na atual *Itália*. É considerado o primeiro e maior poeta da língua italiana, definido como il sommo poeta (“o sumo poeta”). Disse o escritor e poeta francês *Victor Hugo* (1802-1885) que o pensamento humano atinge em certos homens a sua completa intensidade, e cita *Dante* como um dos que “marcam os cem graus de gênio”. E tal é a sua grandeza que a literatura ocidental está impregnada de sua poderosa influência, sendo extraordinário o verdadeiro culto que lhe dedica a consciência literária ocidental.

Seu nome, segundo o *testemunho* do filho *Jacopo Alighieri*, era um hipocorístico de “*Durante*”.[2] Nos documentos, era seguido do patronímico “*Alagherii*” ou do gentílico “de Ala-

8 PT, LATVIAN

Dante Alighieri vai *Alighiero*, kristīts *Durante di Alighiero degli Alighieri* (itāļu: *Dante Alighieri*; dzimis 1265. gada maijā vai jūnijā, miris 1321. gada 14. septembrī) bija itāļu dzejnieks un filozofs, viens no itāļu literārās valodas pamatlīcējiem. Dantes “*Komēdijs*” (Bokačo vēlāk to nosauca par “*Dievišķo komēdiju*” (itāļu: *La divina commedia*)) tiek uzskatīta vienlaikus par vienu no izcilākajiem darbiem gan viduslaiku, gan renesanses literatūrā. Dantes mūža ir bijusi Beatriče, kuru viņš iepazināja 9 gadu vecumā, kad viņai bija 8 gadi. Visu mūžu Beatriče ir viņa dievīnāja. *Daudz* darbu ir veltīti viņai, viņa darbojas arī “*Dievišķajā komēdijā*”. Citi nozīmīgi Dantes darbi ir *Convivio* (“*Dzīres*”), *La vita nuova* (“*Jaunā dzīve*”). Dantes traktāts “*Par tautas valodu*” (latīņu valodá) tiek uzskaitīts par pirmo *zinātnisko* darbu romānu valodniecībā. Dzimis Florencē. Precīza Dantes dzimšanas diena nav zināma, lai gan tiek uzskaitīts, ka piedzimis 1265. gada. Šis datums tika iegūts no dažām autobiogrāfiskām atsaucēm *Vita Nuova* un un vairākās vietās “*Dievišķajā komēdijā*”, it īpaši *Inferno* pirma-

jās rindās. Iesaistījās politiskā *guelfu* partijas pusē. Vēlāk *guelfi* sadalījās t.s. *baltajos* (arī *Dante*) un *melnajos* *gelfos*. Kad *melnie* *gelfi* 1301. gadā *Florence* guva virsroku, *Dante* bija spiests palikt trimdā. *Florence* pilsetas lēmums par Dantes trimdu tika atceļts tikai 2008. gadā – pēc vairāk nekā 700 gadiem.[1] Par Dantes dzīvi trimdā nav daudz informācijas. Zināms, ka vēlāk viņš dzīvoja Veronā, Sarcanā, Lukā. 1318. gadā pārcēlās uz *Ravennu*. 1321. gadā *Danti* no sūtīja diplomātiskā misijā uz Venēciju. *Atpakaļceļoj* no Venēcijas *Dante* sasnima ar malāriju un 56 gadu vecumā nomira. *Apglabāts* *Ravennā*. *Dzeja* var būt rakstīta gan neatkarīgi, piemēram, kā *dzejoļi*, gan arī savienojumā ar citiem mākslas izpausmes veidiem, kā poētiskās drāmas, himnas vai lirika. Būtībā *dzeja* ir kā vārdu spēle,[1] kurā dzejnieks spējējas ar vārdiem, lai radītu to. No tā izriet, ka dzejnieks ir “vārdu mākslinieks”.[1] *Daudz* cilvēkiem, kad viņi domā par to, kas ir *dzeja*, galvenokārt nāk prātā liriskā *dzeja*.[2] Pastāv vairāki *dzejas* zanri, bet ne vienmēr *dzejoļus* var izdalīt

pie konkrētā zanra. Daži *dzejoļi* var būt arī attiecīni uzi vairākiem zanriem.[2] *Stāstījuma* *dzeja* izpaužas kā *stāsts*. Par piemēru var minēt Viļa *Plūdoņa* *dzejoli* “*zāka kažociņš*”. Pie *stāstījuma* *dzejas* piederi arī episkā *dzeja*, kas izcelas ar *loti garu* atstāstījumu par varoniem un dievīm, piemēram, sengrieķu dzējnieka *Homēra* darbi “*Illiāda*” un “*Odiseja*”. Cits zanrs ir *dramatiskā* *dzeja*, kas izpaužas, piemēram, *Viljama Šķepīra* darbos. Savukārt liriskā *dzeja* ir *dzejas* zanrs, kas nāk prātā vairumam cilvēku, kad viņi domā par to, kas ir *dzeja*.[2] *Lirkiskajai* *dzejai* ir raksturīgas atskaitas un ritms. Bieži liriskā *dzeja* ir par pamatu dziesmu vārdiem. Ir arī citi zanri, kuros var grupēt *dzeju*, piemēram, prozaiskājā *dzejā* un satiriskājā *dzejā*. *Florence* (itāļu: *Firenze*, izrunā: [fintsel], latīņu: *Florentia*) ir pilseta Itālijas ziemeļdaļā, *Toskāna* pie *Arno* upes, *Toskānas* administratīvais centrs un *Florence* provinces centrs. Pilsētas ekonomika lielā mērā balstās uz turismu. Modes ekonomikā pazīstama kā kompānijas *Gucci* dzīmte. *Florence* atrodas viens no ievērojamākajiem mākslas muze-

RAPIDA ROMAN + ITALIC HEAVY 55 PT

Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumerics

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta→Text_Regular

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen Jenseitsführern, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem römischen Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften Fußbezirk des Läuterungsberges, dem Fußball der Geizigen, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatricei în urma unor complicații puerperale, Dante începe să scrie „*La Vita Nuova*”. În același timp, se angajează în viața politică turbulentă din acel timp, *imaginând* în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobilii erau excluși de la orice activitate politică, Dante este constrâns să se dedice numai creației literare. Doi ani mai târziu, acest decret este abolidit, cu condiția ca persoana interesată să facă parte dintr-o corporație artizanală. Dante se înscrie în corporația medicilor și farmaciștilor, și în cea a bibliotecarilor, cu mențiunea de „poet”. Se afiliază fractiunii „*Guelfilor albi*”, care se opuneau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea

Caetani. În 1295, este trimis în *San Gimignano* cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales ca magistrat, unul din cei șase „*Priori*” - supraveghetori ai puterii executive care alcătuia „*Signoria*”. La îndemnul lui Dante, liderii grupurilor antagoniste - „albii” și „negrii” - din rândul *Guelfilor*, au fost exilați pentru a se menține liniștea în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, fractiunea „*negrilor*” preia puterea politică în Florența, lui Dante i se interzice prezența în oraș și este condamnat la o amendă drastică. Neavând suma necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce vreodată în Florența. Convins că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei Bonifaciu VIII într-unul din cururile „*Infernului*”

13 PT, SLOWENISCH

Božanska komedija predstavlja zbirko tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi tedanje politično dogajanje. Pogled na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme človek neomadeževano dušo, ki jo z grehi umazuje. K bogu se ne more vrniti, dokler ni duša čista. Duša tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi Božanske komedije: človeško (pekel), odlaga (vice) in obnovo (nebesa). Ko se očisti vsega človeškega, jo sprejme slava večnega miru. V celotnem epu Dante obsoja krivice, nasilje, vojne in izdajstva, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali živeti v slogi in ljubezni. Dante lahko po božji milosti obhodi pekel, vice in nebesa. Skozi pekel in vice ga spremlja rimski pesnik Vergil, po nebesih pa ženska-angel Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje

6 PT, TÜRKISCH

Dante 1265 yılında doğdu, *Haziran* ayında ikizler burcu olarak doğduğuunu söyler. Gerçek adı olan Durante'yi *kısaltarak* Dante'yi kullanmıştır. Dante'nin ailesi köklü ve asıl bir aile olmakla beraber, sonradan fakir düşmüştür ve aristokratik önemini kaybetmiştir. Dante'nin babası II. *Alighiero* hakkında çok fazla bilgi yoktur, mesleği bilinmemekle beraber, noter, hukim veya faizci olduğuna dair çeşitli görüşler mevcuttur. II. *Alighiero* hakkında belki de tek "kesin" bilgi onun *Guelfolar* partisine mensup olduğunu. O sıralarda yönetim *Ghibellinolar*'daydı, ve *Ghibellinolar* Guelfilerleri sürgün ederek şehirden uzaklaştırmışlardır. Dante'nin babası II. *Alighiero Guelfo-lardan* olmasına ve Dante doğduğunda *Floransa* Ghibellinoların yönetiminde bulunmasına rağmen, II. Alighiero ve ailesi *Floransa'da* ikamet etmekteydi. Dante babasını sevmeydi, bunun nedemi babasının kötü ünү veya silik *kışkırtığı* olabilir. Eserlerinin hiçbir yerinde babasından söz etmemiştir, aksine her fırsatta *şövalyelik* payesi bulunan dedesi Cacciaguida'dan bahseder, ail-

esinin soyunun Roma'ya dayanması ile övünürdü. Dante annesini daha çok küçük yaşılarında kaybetmiştir. Babası da o on sekiz yaşlarındayken vefat etmiş, bunun üzerine Dante üvey annesi (*Monna Lapa*) ve üvey kardeşleriyle yaşamak zorunda kalmıştır. Dante'nin eğitimi fazla bilinmemektedir, kendisi kendini geliştirmeye versayılmaktadır. Dante'nin ilk öğretmeni *Santa Croce* papazı okulunda bitirdiği sanılmaktadır. Her ne kadar Dante yüksek öğrenime devam edemesse (veya etmesse) de, kendi kendine okumaya ve çalışmaya devam etmiştir. Öğrenmeye büyük bir tutkuyla bağlandı. Beatrice ili ikinci kez karşılaştığında on sekiz yaşındaydı, bu ikinci karşılaşmadan sonra Beatrice'e olan sevgisi daha da derinleşti. Beatrice'e olan aşkı yazısını ve şiirle olan baksı açısından büyülü oranda etkilicektir; İlahi Komedyâ'nın tohumlarını atan belki de Beatrice'ye olan aşkıydı. Dante aşkından sevgisine hiçbir zaman söz etmemiştir, nitekim 1288 yılında Beatrice *Floransa'da* şövalyelerden Simone dei Burdi ile evlendi. Fakat Beatrice evliliğinden sadece iki sene sonra, 1290'da, yirmi dört yaşında öldü. Beatrice'nin

33 PT, FRENCH

Durante (syncopé en « Dante ») degli Alighieri naît entre la mi-mai et la mi-juin 1265,⁴ dans la famille florentine des Alighieri (dont le nom, dans sa forme originale, est *Alaghieri*), favorable à la faction des guelfes (favorables au pape) et qui aurait joué un rôle important dans la vie de la cité. Son père, *Alighiero di Bellincione*, était un guelfe blanc, mais il ne souffrit pas de la vengeance

13 PT, HUNGARIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből életbölcsességek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a humanizmus nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve

rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiajának, poétikájának, kultúrájának, hiedelmeinek és társadalmának szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetsegéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az Elisei családnevet viselték.[1] Apai ükapja Cacciaguida (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjárathban vesztette életét.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrari Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri Duranténak nevezte el. Alighieri leszárm-

20 PT, SPANISH

Dante Alighieri, bautizado Durante di Alighiero degli Alighieri (Florencia, c. 29 de mayo de 1265 - Rávena, 14 de septiembre de 1321), fue un poeta y escritor italiano, conocido por escribir la Divina comedia, una de las obras fundamentales de la transición del pensamiento medieval al renacentista y una de las cumbres de la literatura universal.¹²³ La fecha exacta del nacimiento de Dante es desconocida, aunque generalmente se cree que fue alrededor de 1265. Esto puede deducirse de las alusiones autobiográficas reflejadas en la Vita nuova.⁴ Dante participó activamente en las luchas políticas de su tiempo, por lo que fue desterrado de su ciudad natal, y fue un activo defensor de la unidad italiana. Escribió varios tratados en latín sobre literatura, política y filosofía. A su pluma se debe el tratado en latín De Monarchia, de 1311, que constituye una

8 PT, BOSANSKI

Dante Alighieri (fon. *Dante Aligijeri*) (29. maj 1265 – 14. septembar 1321) bio je italijanski pjesnik, prozaist i političar. Politički sukobi između gvelfa i gibelina (pristaše pape i pristaše njemačkog cara) u njegovom rodnom gradu, u kojima je i on strasno učestvovao, odveli su ga u progostvo iz kojega se više nikada nije vratio. *Istakao* se već u mladosti kao talentivan pjesnik, i to u *krugu* tzv. pjesnika novog stila (*dolce stil nuovo*). Ali glavnu slavu stekao je djelom koje mu je postalo životno i koje je *pisao* daleko od svog rodnog grada. To je djelo veliki religiozni ep Komedija (Commedia), kojem je poslije Bokačio (Boccacio) dao, zadivljen, oznaku ‘božanstvena’. Dantev izbor da ovo djelo nazove Komedija ne znači da je djelo trebalo da bude komično. Ustvari, riječ komedija odnosi se na jedan od dva klasična stila pisanja – drugi je bio tragedija. Tragedija je bila visokog stila, stila *epova*, sa radnjama koje su isle od obecavajućeg početka do tragičnog kraja. Komедija je bila drugi stil, stil grotesknih likova, sa radnjom koja je isla od nesretnog početka do sretnog kraja. *Danteovo* korištenje *njegovog* domaćeg dijalekta u pisaniu *Božanstvene komedije* pomoglo je da ujedini italijanski jezik.

Dante je svom velikom epu dao oblik vizije opisujući u njemu svoj put u pakao, čistilište i raj. Čitavo se djelo ističe izvanrednom simetričnošću. Podijeljeno je na tri djela: Pakao, Čistilište i Raj. Svaki od tih dijelova ima po 33 pjevanja, što znači da čitav ep, uključivši i uvodno pjevanje, ima ukupno 100 pjevanja. *Strofa* u kojem je djelo spjevano ima tri stila i zove se tercina. Te su tercine povezane između sebe strogo provedenom rimom. Oblik vizije Dante je našao u književnosti srednjeg vijeka, samo ju je ispunio pravim, istinskim životom i živim, psihološki fini izrađenim likovima. U poslijednje vrijeme teoretičari smatraju da je Dantea, također, inspirisao i opis uspona poslanika Muhammeda a.s. na nebo, kojeg je sigurno pročitao u progonstvu. [nedostaje referenca]

Od drugih *Danteovi* djela spominjemo njegovo mladenečko lirsко djelo Novi život (Vita nuova), u kojem je opjevao

Ijepotu svoje velike ljubavi Beatriče. Napisao je italijanskim jezikom. Na latinskom jeziku značajno mu je djelo De vulgari eloquentia, u kojem raspravlja o vrijednosti gradanskog italijanskog jezika. Italijski[1] jezik (italijanski: italiano ili lingua italiana) je romanski jezik koji govori oko 68 miliona ljudi[2], od kojih većina živi u Italiji. Standardni italijanski temelji se na firentinskom narječju, mada je općeprihvaćeno mišljenje da italijanski jezik vodi porijeklo iz Firenci obližnjeg grada Siene (Siena). Ima duple (ili duge) samoglasnike, kao latinski (za razliku od drugih romanskih jezika, kao francuski i španški). Kao kod drugih romanskih jezika, izuzev francuskog, naglasak riječi je različit. Italijanski se piše latinicom. Italijanski je službeni jezik u Italiji i San Marinu, te u švicarskim kantonima Ticino i Grigioni. Italijanski je uz latinski drugi službeni jezik u Vatikanu, uz slovenski je službeni i u slovenskim primorskim općinama Koper, Izola i Piran, te se uz hrvatski koristi i u Istri gdje živi italijanska manjina a također je i službeni jezik Suverenog malteškog

33 PT, ICELANDIC

Þar sem ítölsku ríkin sameinuðust ekki í eitt ríki fyrr en 1861 hefur staða sameiginlegs máls á Ítalíuskaga verið mjög flókin og er svo enn. Stöðluð nútímaítalska er af þessum orsökum tiltölulega nýlegt mál. Enn eru fjölmargar mállýskur talaðar á Ítalíuskaganum, sem sumar hverjar (eins og til dæmis sardinísku) eru jafnólikar staðlaðri ítölsku og íslenska er dönsku. Elstu textar sem hægt er

13 PT, NORWEGIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fele – Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirodalom nagy klasszikusa. Főművét, az Isteni színjátéket Babits Mihály a „világirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből életbölcsességek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy eltért a *humanizmus* nyelvétől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmód-

ját is tükrözik. Életműve rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiajának, poétikájának, kultúrájának, hiedelmeinek és társadalmának szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából származott, a Frangiapanik nemzetsegéből, és mindenki Eliseónak hívta, leszármazottai pedig az Elisei családnevet viselték.^[1] Apai ükapja Cacciaguida (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá ütött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.^[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrrai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri

20 PT, PORTUGUÊS

Dante Alighieri (Florença, entre 21 de maio e 20 de junho de 1265 d.C. – Ravena, 13 ou 14 de setembro de 1321 d.C.) [1] foi um escritor, poeta e político florentino, nascido na atual Itália. É considerado o primeiro e maior poeta da língua italiana, definido como il sommo poeta (“o sumo poeta”). Disse o escritor e poeta francês Victor Hugo (1802-1885) que o pensamento humano atinge em certos homens a sua completa intensidade, e cita Dante como um dos que “marcam os cem graus de gênio”. E tal é a sua grandeza que a literatura ocidental está impregnada de sua poderosa influência, sendo extraordinário o verdadeiro culto que lhe dedica a consciência literária ocidental.

Seu nome, segundo o testemunho do filho Jacopo Alighieri, era um hipocorístico de “Durante”.^[2] Nos documentos, era seguido do patronímico “Alagherii” ou do

8 PT, LATVIAN

Dante Alighieri vai Alighiero, kristīšs Durante di Alighiero degli Alighieri (itāļu: Dante Alighieri; dzimis 1265. gada maijā vai jūnijā, miris 1321. gada 14. septembrī) bija itāļu dzejnieks un filozofs, viens no itāļu literārās valodas pamatlīcējiem. Dantes “Komēdijs” (Bokačo vēlāk to nosauca par “Dievišķo komēdiju”) (itāļu: La divina commedia) tiek uzskaitīta vienlaikus par vienu no izcilākajiem darbiem gan viduslaiku, gan renesances literatūrā. Dantes mūza ir bijusi Beatrice, kuru viņš iepazīna 9 gadu vecumā, kad viņai bija 8 gadi. Visu mūžu Beatrice ir viņa dievinātā. Daudz darbu ir velti viņai, viņa darbojas arī “Dievišķajā komēdijā”. Citi nozīmīgi Dantes darbi ir Convivio (“Dzires”), La vita nuova (“Jaunā dzīve”). Dantes traktāts “Par tautas valodu” (latīni: valodā) tiek uzskaitīta par pirmo zinātnisko darbu romānu valodniecībā. Dzimis Florencē. Preciza Dantes dzimšanas diena nav zināma, lai gan tiek uzskaitīts, ka piedzimis 1265. gadā. Šis datums tika iegūts no dažām autobiogrāfiskām atsaucēm Vita Nuova un vairākās vietās “Dievišķajā komēdijā”, it īpaši

Inferno pirmajās rindās. iesaistījās politikā gvelfu partijas pusē. Vēlāk gvelfi sadalījās t.s. baltajos (arī Dante) un melnajos gvelfos. Kad melnie gvelfi 1301. gadā Florencē guva vairsroku, Dante bija spiests palikt trimdā. Florences pilsetas lēmums par Dantes trimdu tika atceelts tikai 2008. gadā – pēc vairāk nekā 700 gadiem.^[1] Par Dantes dzīvi trimdā nav daudz informācijas. Zināms, ka vēlāk viņš dzīvoja Veronā, Sarcanā, Lukā. 1318. gadā pārcēlās uz Ravennu. 1321. gadā Danti nosūtīja diplomātiskā misiju uz Venēciju. Atpakaļceļojon Venēcijas Dante sašima ar malāriju un 56 gadu vecumā nomira. Aglabāts Ravennā. Dzeja var būt rakstīta gan neatkarīgi, piemēram, kā dzejoli, gan arī savienojumā ar citiem mākslas izpāsmes veidiem, kā poētiskās drāmas, himnas vai lirika. Būtībā dzeja ir kā vārdu spēle,^[1] kurā dzejnieks spēlējas ar vārdiem, lai radītu to. No tā izriet, ka dzejnieks ir “vārdu mākslinieks”.^[1] Daudziem cilvēkiem, kad viņi domā par to, kas ir dzeja, galvenokārt nāk prātā liriskā dzeja.^[2] Pastāv vairāki dzejas zanri, bet ne vienmēr dzejoļus var izdalīt pie konkrētā zanra. Daži dzejoļi var būt arī attiecīnāmi uz vairākiem zanriem.^[2] Stāstījuma dzeja izpaužas kā stāsts. Par piemēru var minēt Viļa Plūdonu dzejoli “Eža kažocijs”. Pie stāstījuma dzejas pieder arī episkā dzeja, kas izceļas ar ļoti garu atstāstījumu par varoņiem un dievīm, piemēram, sengrieķu dzejnieka Homēra darbi “Illiāda” un “Odiseja”. Cits zanrs ir drāmatiskā dzeja, kas izpaužas, piemēram, Viljama Šķēspīra darbos. Savukārt liriskā dzeja ir dzejas zanrs, kas nāk prātā vairumam cilvēku, kad viņi domā par to, kas ir dzeja.^[2] Liriskajai dzejai ir raksturīgas atskaitas un ritms. Bieži liriskā dzeja ir par pamatu dziesmu vārdiem. Ir arī citi zanrs, kuros var grupēt dzeju, piemēram, prozaiskajā dzejā un satīriskajā dzejā. Florence (itāļu: Firenze, izrunā: [fintsel], latīņu: Florentia) ir pilsēta Itālijas ziemeļdaļā, Toskānā pie Arno upes, Toskānas administratīvais centrs un Florences provinces centrs. Pilsētas ekonomika lielā mērā balstās uz turismu. Modes ekonomikā pazīstama kā kompānijas Gucci dzīmtene.

RAPIDA ROMAN + ITALIC BLACK 55 PT

Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumerics

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta Text_Regular

RAPIDA ROMAN REGULAR 60 PT

Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumerics

SPEEDOMETER CLOCKS

1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta → Text_Regular

20 PT, DEUTSCH

Geführt wird der Reisende von verschiedenen Jenseitsführern, durch »Hölle und Purgatorio« zunächst von dem römischen Dichter Vergil, zu dem sich ab dem fünften Bußbezirk des Läuterungsb erges, dem Fußball der Geizigen, der Dichter Statius gesellt, der sich nach einer von Dante aufgenommenen Legende zum Christentum bekehrt haben soll. Vergil selbst ist als Heide der vorchristlichen Zeit in Ermangelung des Sakraments der Taufe von der Erlösung ausgeschlossen. Aber aufgrund seines tugendhaften Lebens und seiner Rolle als Dichter des Weltkaisertums und ahnungsvoller Prophet der Ankunft Christi (in seiner vierten Ekloge) bleiben ihm die

9 PT, RUMÄNISCH

În 1292, doi ani după moartea Beatricei în urma unor complicații puerale, Dante începe să scrie „La Vita Nuova”. În același timp, se angajază în viața politică turbulentă din acel timp, imaginând în persoana împăratului „Sfântului Imperiu Roman” mitul unei posibile unități politice. Totuși, în 1293, în urma unui decret prin care nobilii erau excluși de la orice activitate politică, Dante este constrâns să se deducă numai creației literare. Doi ani mai târziu, acest decret este abolid, cu condiția ca persoana interesată să fie că parte dintr-o corporație artizanală. Dante se înscrie în corporația mediciilor și farmaciștilor, și în cea a bibliotecarilor, cu mențiunea de „poet”. Se afiliază frățiumii „Guelfilor albi”, care se opunau influenței papei Bonifaciu al VIII-lea (cătani). În 1295, este trimis în San Gimignano cu o misiune diplomatică iar în 1300 este ales ca magistrat, unul din cinci „Priori” - supraveghetori ai puterii executive care alcătuia „Signoria”. La îndemnul lui Dante, liderii grupurilor antagoniste - „albi” și „negri” - din rândul Guelfilor, au fost exilati pentru a se menține linșteia în oraș. În timp ce Dante se găsea la Roma, chemat de papa Bonifaciu VIII, frățiumele „negrilor” preiau puterea politică în Florența, lui Dante îi se interzice prezența în oraș, și este condamnat la o amendă drastică. Neavând suma necesară, este condamnat la moarte dacă se va întoarce treodată în Florența. Convins că a fost înșelat, Dante va rezerva un loc special papei Bonifaciu VIII într-unul din cercurile „Infernului” din „Divina Comedie”. Cu anul 1304 începe pentru Dante un lung exil, el nu se va mai întoarce niciodată la Florența. Petrece cca o mare parte a exilului la Verona, în anii 1307-1329 la Paris, iar mai târziu la Ravenna. În 1310, speranțele politice ale lui Dante au fost trezite de sosirea în Italia a împăratului Henric al VII-lea de Luxemburg, în care vedea rezolvarea răcălitărilor dintre orașele italiene. Dar moartea bruscă a lui Henric în 1313 la Siena întrerupe restaurarea puterii imperiale. În 1316, conducerea orașului Florența îl invită să se întoarcă din exil, dar condițiile umilitoare erau același ca pentru un infractor încărcat. Dante respinge cu dominitate invitația, spunând că nu se va întoarce decât dacă îi se va restabili în înregime onoarea („senza onore e dignità di Dante....a Firenze non entrerò mai”). În 1319, Dante este închis la Ravenna de către Guido Novello da Polenta, conducătorul orașului. Doi ani mai târziu, este trimis ca ambasador la Venetia. În timpul

13 PT, SLOWENISCH

Božanska komedija predstavlja zbirko tedanjega znanja in je temeljno delo srednjega veka, komentira pa tudi tedanje politično dogajanje. Pogled na svet in človeka v delu je izrazito teocentričen (bog je središče vsega). Ob rojstvu prejme človek neomadežljivo dušo, ki jo z grehi umazuje. K bogu se ne more vrniti, dokler ní duša čista. Duša tako preide tri stopnje, ki so obenem sklopi Božanske komedije: človeško (pekel), odlaga (vive) in obnovu (nebesa). Ko se očisti vsa človeška, jo sprejme slava večnega miru. V celotnem epu Dante obsoja krivice, nasilje, vojne in izdajstva, obenem pa sporoča, da bi ljudje lahko imeli raj na tej zemlji, če bi znali živeti v slogi in ljubezni. Dante lahko po božji milosti obhodi pekel, vive in nebesa. Skozi pekel in vive ga spreminja rimski pesnik Vergil, po nebesih pa ženska-angel Beatrice, ki ji je Dante posvetil že svoje mladostno delo.

A Kit Kat is composed of three layers of wafer and two layers of flavored cream filling, enrobed in chocolate to look like a long, skinny ingot. It connects to identical skinny ingots, and you can snap these apart from one another intact, using very little pressure, making practically no crumbs. The Kit Kat is a sweet, cheap, delicately crunchy artifact of the 20th century's industrial chocolate conglomerate. In the United States, where it has been distributed by Hershey since 1970, it is drugstore candy. In Japan, you might find

6 PT, TÜRKISCH

Dante 1205 yılında doğdu, Haziran ayında İkizler burcu olarak doğduğunu söyley. Gerçek adı olan Durante'yi kısaltarak Dante'yi kullanmıştır. Dönemin eniñi kişi ile asıl bir aile olmakla beraber, sonradan faktör düşümleri ve aristokratik önemini kaybetmiştir. Dante'in babası II. Alighiero hakkındaki kişi fiziki baba yoktur, mesleği bilimmenekle herber yer, hukuk veya fâizi olduguuna dair çeşitli görüşler mevcuttur. II. Alighiero hakkındaki belki de tek 'köşk' hâlini onun Giañpolar partisine mensup olduğalar, o sırada da zirve çatıbhîllîolarıydı ve çatıbhîllîolar Giañpoları sürgün etmek için şurhın uzaklaştırılmışlardır. Dante'in babası II. Alighiero Giañpolardan olmasının ve Dante doğduğuundan Floransa çatıbhîllîolarının yönetiminde bulunmasının rağmen, II. Alighiero ve ailesi Floransa'da ikamet etmektedir. Dante babasını sevenmezdi, bunun nedeni babasının kötü iñii ve sılk kişiliğidir. Esirlerin içinde bulundularından söz etmemiştir, aksine her fırsatla Giañpolacılık pâçevre bulanın dedesi Cacciaguida'dan bahseder, aksine sonraki Romanya devânaması ile öümürtür. Dante amenesini daha çok kişiyle yaşlılarında kaybettiğini söylemektedir. Babası da o on sezik yaşlarında evlilik ettiğin, bunun üçüncü Dame Ugo amesi (Monna Lapa) ve üçüncü kardeşlikte yaşaması sorunda kalmıştır. Dante'nin eğitimî fâizi bilinen memeksi olup, kendi kendini gelişirdiğini varsayılmaktadır. Dante'in ilk öğretmeninin Santa Croce papesi okulunda hizmet ettiğini söylemektedir. Hır in kadar Dante, yüksük öğrenimle devam etmeyen (veya etmem) de, kendi kendini okumaya ve yazmaya devam etmiştir. Üçüncü yaşındaki bir tutusunda cari ömürini Latin ve Yunanicerilerini okumakla kalmayı, dönemin İtalyan sahne dramatiklerini de okumak, hukukta hizmet etmek için üniversite bir görünümeermesine neden olmuştur. Dante daha 12 yaşındayken ailesi tarafından Gemma di Manetto Donati ile evlenmiştir. Ailesinin de starvaryası, 1250'ye floransa'da tâmmî Donati ailesine mensup Gemma ile结合. Gemmadan Pietro, Jacopo, Giovanna isimlerinde; üç kişi de Antonia, Beatrice isimlerinde iki kez olmuştu (kimi kaynaklarda gerek kez coğrafi teknir, Antonia rahibe olanza Beatrice ismini almıştır). Dante ile Gemmadan mutlu bir evlilik geçirdikleri söylence, birçok kaynakta gerek Dante Gemma ile olan结合de hizbir saman mutlu olundu. Yine de Dante,结合de kutsallığına inanan birisiydi ve Gemma ile olan ilişkisine dahi bir tek kamus yoktur, kendisi de bundan sordurulduğunda bahsetmemiştir. Dante sürgün edildikten sonra karısını bir daha görmemiştir. Bevrin Floransa'da belâhîz iki parti arasında çatıbhîllîolar ve Giañpolar, çatıbhîllîoların imparatorluk tarifinden desteklenip, aristokratîziyi savunuyorlardı. Giañpolar ise Papa tarafından destekleniyordu. Sordarlar Pisanosu Giañpolular, Beyazlar ve Siyahlar" olarak iki ayrırlardı. Bu genel anlamda Giañpolular ikiye bölünmesi; yol açtı. Beyazlarla başında Çerchi ailesi vardı. Pupolo grasso "dye adamlarından" sürgün hâlini sınıfı tarifinden destekleniyordu, reformist düşünceleri vardı, Papa ve papakları konusunda da daha temsilî bir görüş sahibiştir. Siyahlarla başında ise Donati ailesi bulunuyordu. Fodal devirden kalan çeşitli asilzâdeclere oluşan bir grup, Pupolo minuto "dye adamlarından" kılıçlı zanaatkârlar, işçiler gibi daha düşük bir halk tabakası tarafından destekleniyordu. Siyahlarla düşüncesi daha bağımsız ve dogmatik anlamda bir tabaka oluşturuyordu.

33 PT, FRENCH

Durante (syncopé en « Dante ») degli Alighieri naît entre la mi-mai et la mi-juin 1265,³ dans la famille florentine des Alighieri (dont le nom, dans sa forme originale, est Alaghieri), favorable à la faction des guelfes (favorables au pape) et qui aurait joué un rôle important dans la vie de la cité. Son père, Alighiero di Bellincione, était un guelfe blanc, mais il ne souffrit pas de la vengeance des gibelins, favorables à l'empereur, après leur victoire à la bataille de Montaperti, et ce salut donna un certain prestige à la famille. La mère de Dante, Bella degli Abati, (Bella est un diminutif de Gabriella, mais signifie aussi «

13 PT, HUNGARIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második fél - Ravenna, 1321. szeptember 14.) itáliai költő, filozófus, az olasz és a világirrodalom nagy klasszukusa. Förményét, az Isteni színjátékot Babits Mihály a, világirrodalom legnagyobb költőművénk”, Jorge Luis Borges a, valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből általában szépek, axiómák honthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy elterít a humanizmus nyelvtől, a latinból a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükröztek. Eléctérre rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiájának, poétiákjának, kultúrájának, hiedelmének és társadalmának szinte minden aspektusát. Dante ösi nemessé család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett öse Romádból származott, a Frangiapanik nemzetiségeből, és mindenki Eliseónak hírte, leszármazottai pedig az Elisei családnak

viseltek.^[1] Apai ükapja Cacciagnida (kb. 1091–1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggyá törött, s aki a második keresztes hadjáratban vesztette életét.^[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Po völgyéből, a ferrári Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletéből egyik gyermekét Alighieri Durantének nevezte el. Alighieri leszármazottai idővel elhagyták az Elisei nevet, s csak az Alighierit használták.^[3]

Dante apai nagyapjáról csupán annyit tudunk, hogy Bellincionénak hívták. Apja neve Alighiero di Bellincione d'Alighiero volt és körülbelül negyvenöt éves lehetett Dante születésekor. Számos birtokkal rendelkezett Firenze környékén, ugyanakkor pénzkölcsönökkel is adott kamatra, s ebből tartotta el a családját.^[4] Edesanyját, aki Durante Sciaro lánya volt, Bellának hívták. Dante még gyermekkorában elvettette édesanyját, apja pedig újra megnősült, egy Lamha nevű asszonyt vett feleségül, aki még három gyereket szült neki: egy Francesco nevű fiút, egy Tana nevű lányt, valamint egy másik lányt is, akinek a neve nem maradt fenn.^[4]

20 PT, SPANISH

Dante Alighieri, bautizado Durante di Alighiero degli Alighieri (Florencia, c. 29 de mayo de 1265 - Rávena, 14 de septiembre de 1321), fue un poeta y escritor italiano, conocido por escribir la Divina comedia, una de las obras fundamentales de la transición del pensamiento medieval al renacentista y una de las cumbres de la literatura universal.^{1,2} La fecha exacta del nacimiento de Dante es desconocida, aunque generalmente se cree que fue alrededor de 1265. Esto puede deducirse de las alusiones autobiográficas reflejadas en la Vita nuova.⁴ Dante participó activamente en las luchas políticas de su tiempo, por lo que fue desterrado de su ciudad natal, y fue un activo defensor de la unidad italiana. Escribió varios tratados en latín sobre literatura, política y filosofía. A su pluma se debe el tratado en latín De Monarchia, de 1311, que constituye una exposición detallada de sus ideas políticas, entre las cuales se encuentran la necesidad de la existencia de un Sacro Imperio Romano y la separación de la Iglesia y el Estado.⁵ En 1289 participó en la batalla de Campaldino durante la guerra entre Florencia y Arezzo, y contribuyó así a la victoria de los florentinos.⁶ Apodado «el Poeta Supremo» (en italiano «il Sommo Poeta»), también se le considera el «padre del idioma italiano» (llamado volgare en aquella época).

8 PT, BOSANSKI

Dante Alighieri (širi. Dante Alighieri) (29. maj 1265 – 14. septembar 1321) bio je italijanski pjesnik, prozaist i političar. Politički učinkoviti izmedu drugih i gledajući (prije svega i pristaša pape i pristaša njemačkog cara) u njegovom rođnom gradu, u kojima je ova stranica učestvovao, odnosili su ga u pogonstvo iz kojega se više nikada nije vratio. Istakao se već u mladosti kao talenitiran pjesnik, i to u krugu tuzi pjesnika novog stila (dolski stil novac). Ali glavni slavu stekao je djelom koji mu je postalo životno i koje je pisao dalako u svog rođnog grada. To je djelo veliki religiozni pjesnički (Komedijska) kojim je postigao Bosakovo (Boccacio) dno, zadrživ, osudak božanstvenosti. Danteov izbor da ovo djelo nazove Komedijsku ne znači da je djelo trebalo da bude komično. Ustvari, riječ komedija odnosi se na jedan od dva klasična stila pisanja – drugi je bio tragedija. Tragedija je bila risikogni stil, stil glosa, sa radnjama kojih su isti od običajnog i početka do tragedijskog kraja. Komedija je bila drugi stil, stil grotesknih likova, sa radnjom koja je ista od nezrelog početka do sretog kraja. Danteovu komičnost ujedno govori domaća duguljaka u pisanju Božanstvene komedije pomoglo je da ujedini italijanski jezik.

Dante je svoju djelostnost spuštao oblik vizijske opisivanja u njemu svoj put u pakao, čistilište i raj. Čitavoj se djelu ističe čvrstvo i smrćivošć. Podjeljeno je na tri dijela: pakao, čistilište i raj. Susti od tih dijelova imao je 33 pjevanja, što znači da će tamo biti ukupno 108 pjevanja. Imao ukupno 108 pjevanja. Sutra u kojem je djelo pjevano ima tri stihu i zove se tercina. Te su tercine povezane izmedu

potonućima iščekujuča u Luksemburgu, SAD-u i Australiji. Također je široko razumljivo i podučavano na Malti, gdje je bio jedan od službenih jezika do 1934. kad ga je zamjenjeno engleskim. Mnogo manje se govoriti u bilošim afričkim kolonijama Italije, kao što su Somalija, Libija i Eritreja. Italijanski je potpuno učinjen u škola (postiže engleskog, francuskog, španjolskog i njemačkog). Morfologijom italijanskog jezika je očekivano konformna modulu drugih italo-szapadnih jezika, sadržajući bogat vokabular sa sintaktom koja sljedi red subjekti – glagoli – objekti. Imenice ne predstavljaju deklinaciju po padacima za razliku od bosanskog jezika. Italijanski jezik opisuje dva roda, odnosno muški i ženski rod, te dva broja tj. jedinu i mninoštu. Glagoli se konjugiraju po mačini (indicativo, congiuntivo, kondicional, imperativo, infinito, particípio i gerundio), vremenu (presente, imperfecto, passato remoto, futuro, passato prossimo, trapassato prossimo, futuro anterior, trapassato remoto), dlanzeti (ativa, passiva, reflexivo), liči u broju (čak i u pršlom participu). Kao i na drugim italo-szapadnim jezicima često se primjenjuje sintaksa ročnica bez biločišća zamjenjivača jer sama glagolska konjugacija odražava prirodu licne zamjenjivice. Za razliku od drugih zapadnih romanskih jezika (francuski, francuski, itd.), koji određuju imenina dodatljivim sufisima s edinim, italijanski je određujem primjenom posljednjeg glasa jeklini.^[3]

33 PT, ICELANDIC

Þar sem ítölsku ríkin sameinuðust ekki í eitt ríki fyrr en 1861 hefur staða sameiginlegs mál á Ítalíuskaga verið mjög flókin og er svo enn. Stöðluð nútímaítska er af þessum orsökum tiltölulega nylegt mál. Ænn eru fjölmargar mállyskur taladár á Ítalíuskaganum, sem sumar hverjar (eins og til daemis sardiníska) eru jafnólikar staðlaðri ítölsku og íslenska er dönsku. Elstu textar sem hægt er að kalla ítska (til aðgreiningar frá alþýðu-latínu) eru nokkrir lagatextar frá heradínu Beneventum frá því u.p.b. 960-963 e.Kr. Það var

13 PT, NORWEGIAN

Dante Alighieri, eredetileg Durante Alighieri, gyakran csak Dante (Firenze, 1265. május második felsé - Ravenna, 1321. szeptember 14.), itáliai költő, filozófus, az olasz és a vallágirodalom nagy klasszíkusa. Förmövért, az Isteni színjátékot Babits Mihály a „vallágirodalom legnagyobb költeményének”, Jorge Luis Borges a „valaha írt legnagyobb irodalmi műnek” nevezte. Műveiből élethűségek, axiómák bonthatók ki. Dante társadalmi hatása már életében is széles körű volt, köszönhető volt ez annak, hogy elterít a humanizmus nyelvtől, a latintól, s inkább a hétköznapi ember nyelvén, anyanyelvén, olaszul írta műveit, amelyek nemcsak nyelvezetileg álltak közel a hétköznapi emberekhez, de a nép gondolkodásmódját is tükrözik. Életműve rendkívüli mértékben komplex: összegzi kora tudományának, teológiajának, poétikájának, kultúrájának, hiedelmének és társadalomának szinte minden aspektusát. Dante ősi nemesi család leszármazottja volt. Első, Firenzében letelepedett őse Rómából

származott, a Frangiahanik nemzetiségből, és mindenki Eliseónak hívta, lesszármazottai pedig az Elisei családot viselték.[1] Apai ükijája Cacciaguida (kb. 1091-1148) volt, akit III. Konrád német király lovaggá üttött, s aki a második keresztes hadjáratban vezette őlet.[2] Felesége, Alighiera Alighieri a Pó völgyéből, a ferrai Alighieri családból származott. A házaspár az Alighieri ősök iránti tiszteletből egyik gyermekét Alighieri Duranténak nevezte el. Alighieri lesszármazottai idővel elhagyták az Elisei nevet, s csak az Alighierit használták.[1] Dante apai nagybátyjáról csupán annyit tudunk, hogy Bellincionénak hívták. Apja neve Alighiero di Bellincione d'Alighiero volt és köriülbelül negyvenöt éves lehetett Dante születésekor. Számos birtokkal rendelkezett Firenze környékén, ugyanakkor pénzkölcsonöket is adott kamatra, s ebből tartotta el a családját.[3] Édesanyját, aki Durantz Scoloro lánya volt, Bellának hívták. Dante még gyermekkorában elvezetette édesanyját, apja pedig újra megnősült, egy

20 PT, PORTUGUÊS

Dante Alighieri (Florença, entre 21 de maio e 20 de junho de 1265 d.C. – Ravena, 13 ou 14 de setembro de 1321 d.C.)[1] foi um escritor, poeta e político florentino, nascido na atual Itália. É considerado o primeiro e maior poeta da língua italiana, definido como *il sommo poeta* (“o sumo poeta”). Disse o escritor e poeta francês Victor Hugo (1802-1885) que o pensamento humano atinge em certos homens a sua completa intensidade, e cita Dante como um dos que “marcam os cem graus de gênio”. E tal é a sua grandeza que a literatura ocidental está impregnada de sua poderosa influência, sendo extraordinário o verdadeiro culto que lhe dedica a consciência literária ocidental.

Seu nome, segundo o testemunho do filho Jacopo Alighieri, era um hipocorístico de “Durante”.[2] Nos documentos, era seguido do patronímico “Alagherii” ou do gentílico “de Alagherii”, enquanto a variante “Alighieri” afirmou-se com o advento de Boccaccio. Foi muito mais do que literato: numa época onde apenas os escritos em latim eram valorizados, redigiu um poema, de rímes épico e teológico, *La Divina Commedia* (“A Divina Comédia”), o grande poema de

8 PT, LATVIAN

Dante Alighieri vai Alighiero, krīstīts Durauts di Alighiero degli Alighieri (ītāļu: Dante Alighieri; dzimis 1265. gada maijs vai jūnijs, miris 1321. gada 14. septembrī) bija ītāļu dzejnieks un filozofs, viens no ītāļu literārās valodas pamatlīdzīkiem. Dantes “Komēdijs” (Bokāto vēlak to nosauca par “Dīcīvišķu komēdiju” (ītāļu: *La divina commedia*)) tiek uzskaitīta vīriešu par rīcību no īcīvajākajiem darbībām gan vīriešu, gan remaņas literatūrā. Dantes mīca ir bijusi Beatrīce, kurai viņi izpacītu 9. gadu vīcumā, kad viņai bija 9 gadi. Viņi mīcu Beatrīce ir viņa dievīnātā. Daudz darbu ir veidīti viņai, viņa darbojas arī “Dīcīvajā komēdijs”, citi nosīmīgi Dantes darbi ir *Canticū* („Desīrs“). La vīta muova („Jauņais desīrs“), Dantes traktās „Par tautas valodu“ (latīņu valodā) tiek uzskaitīts par pirmo zinātnisko darbu romānu valodniecībā. Dzimis Florēnā. Precīza Dantes dzīmīšanas diena nav zināma, lai gan tiek uzskaitīts, ka piederis 1265. gadā. Šīs datums tiek izgūts no dažām autobiogrāfiskām atlauzām Vīta Nuova un iuri vairākās vīcis „Dīcīvajā komēdijs“, iti phasi *Inferno* pirmsmājas rindās, iedzītījās politiskā grēku partijas pusē. Vēlāk grēki sadalījās t.s. baltajos (ari Dante) un melnajos grēkiem. Kad melni grēki 1321. gadā Florēncē guva vīrsoku, Dante bija spēsts palikt trimūdu. Florencē pilsētas īstums par pants trimūdu tika atcelts tikai 2008. gadā – pēc vairāk nekā 700 gadu.[1]

prozaiskajā dzējā un satīriskajā dzējā. Florence (ītāļu: Firenze, īzrunā: [fɪ̃ntse], latīņu: *Florentia*) ir pilsēta Itālijas ziemeļrietumā, Toskāna īp. Arno upe, Toskānas administratīvais centrs un Florences provinces centrs. Pilsētas ekonomika līdz mūrā balstās uz turismu. Modes ekonomikā pārstāvama kā kompānijas Gucci dzīmītne. Florencē atradus vīcis no īcīvajākajiem mākslas muzejiem pasaules – Uffizi galérija. Pilsēta pārliecībā ar mākslas pīsmiņām radījusi īzveidu Stendāla sindroms. Florencē tiek uzskaitīta par ītāļu literārās valodas rašanās vietu. Pilsēta bija vīcis no īcīvajākajiem vēlo vīriešu Eirobas tirdzniecības un kultūras centriem. Florencē tiek uzskaitīta par galveno renesanses izcīvīšanu un centru. Daudzus gadsimtus pilsēta un apkārtnei pārvērtīja Medīci īpīcīm. Florencē daudzu īcīvajāmu renessances darbinieku vītu darbojūšies – Dante Alighieri, Džotto, Džorjamini Bokāns, Mikelandželo Buonarroti, Leonardo da Vinci, Sandro Botticelli, Džordžuano Savonarola, Nikolājs Makaravelli, Raffaello. Florencē 59. gads. p.m. ē. tika dibināta kā karavīri – veterāni apņemtu Florentija (Florentia). Izdevīgā novictojuma dēļ apņemtie ātri auga un izveidojās par starīgu tirdzniecības centru. 5. gadsimtā imperators Diktatorius izveidīja Florenci par Tuskijas (Tuscia) provinces centru. 14.54. gadā Florencē atgriezās Kozimo de Medici, kurš kļuva par pirmo Medīci dinastijas – Florences valdnieku dinas-

Conversationalists
Unsatisfactoriness
Interchangeability
Excommunication
Anthropogenically
Spectrophotometry
Reimplementation
Consciencestricken
Uncompetitiveness
Oversimplification

Uncompetitiveness
Counterproductive
Unsatisfactoriness
Dendrochronology
Conversationalists
Oversimplification
Spectrophotometry
Straightforwardly
Reimplementation
Excommunication

47 PT, ENGLISH

Recommendations

Reimplementation

Uncompetitiveness

Underachievement

Excommunication

Counterproductive

Oversimplification

Dendrochronology

Interchangeability

Conversationalists

Immodeficiency

Supramationalism

Electromechanical

Counterproductive

Phenomenological

Photosynthesizing

Magnetodynamics

Unsatisfactoriness

Recommendations

Immodeficiency

RAPIDISSIMA MEDIUM 75 PT

*Den Haag, The Netherlands
Enclosed Alphanumerics*

SPEEDOMETER CLOCKS

*1,026 km/M31 Giant Stream
Rapida-Beta → Text_Regular*

RAPIDISSIMA BLACK 145 PT

shakespeare
anniversary
microphone

Rapida Type System